

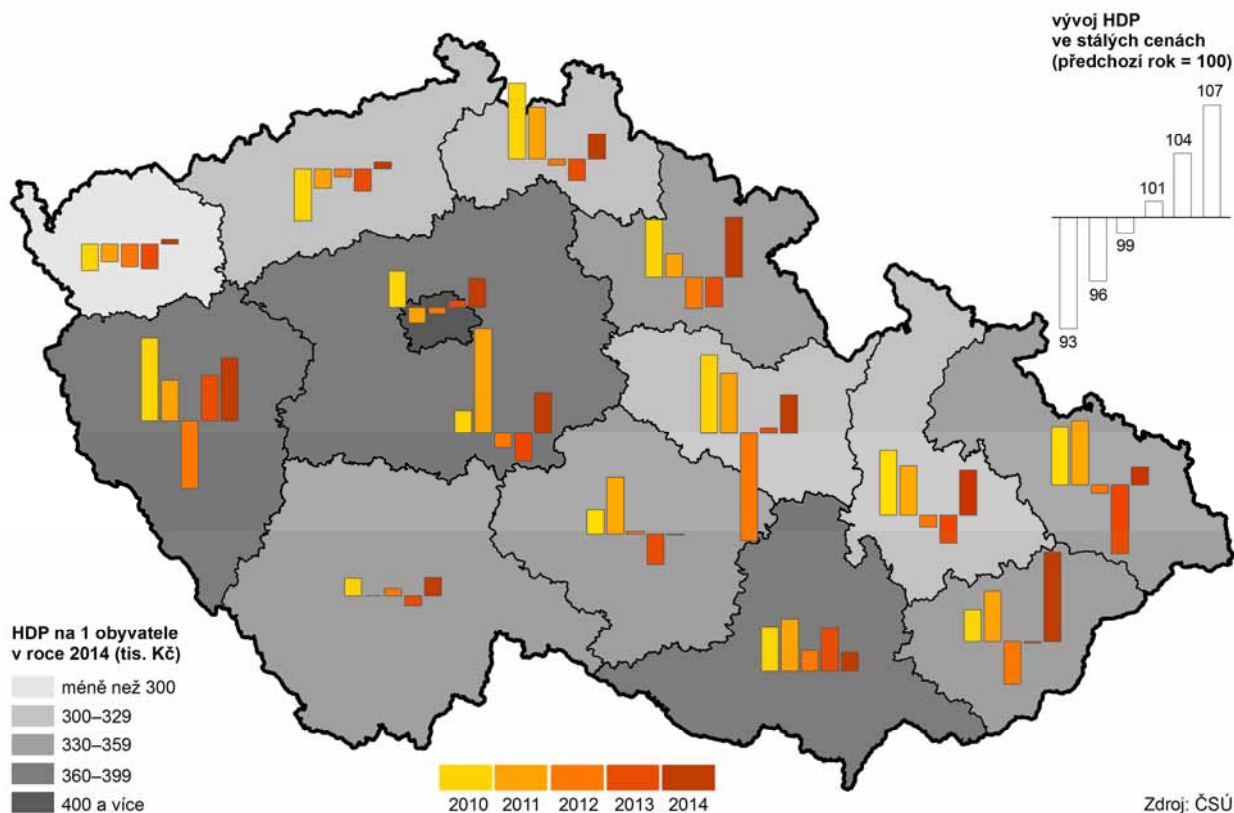
3. Ekonomický vývoj

3.1 Makroekonomický rámec

Vývoj ekonomiky v Plzeňském kraji je rychlejší než v ČR

Hrubý domácí produkt (dále jen HDP) je základním makroekonomickým ukazatelem, který vyjadřuje hodnotu vytvořenou v národním hospodářství (regionu) za rok, a je významným ukazatelem ekonomické úrovně daného regionu. Podle meziročního vývoje regionálního HDP ve srovnatelných cenách rostl HDP v desetileté časové řadě nejrychleji v roce 2006, kdy překročil průměr ČR o 3 procentní body. V následujících dvou letech se růst HDP zpomaloval až do roku 2009, kdy došlo k mírnému oživení. V tomto roce zaznamenaly všechny kraje včetně ČR snížení proti předchozímu roku, přičemž nejnižší pokles v rámci ČR vykazoval kraj Plzeňský (0,6 %). V následujících letech byl v regionu opět zaznamenán nárůst (zejména v roce 2010 o 5,2 %), který však byl v následujícím roce vystřídán snížením o 4,3 %. V roce 2013 se meziročně regionální HDP ve srovnatelných cenách zvýšil o 2,9 % a Plzeňský kraj se tak zařadil na první místo mezi čtyřmi kraji s meziročním nárůstem. Svým zvýšením překročil i republikový průměr (99,5 %) o 3,4 procentní body. V roce 2014²³ byl růst regionálního HDP ve srovnatelných cenách meziročně překročen ve všech krajích. V Plzeňském kraji představoval druhý nejvyšší nárůst (4,0 %) hned za krajem Zlínským (5,6 %). Z výsledků průměrného tempa růstu v časové řadě je evidentní, že vývoj HDP ve srovnatelných cenách byl rychlejší v Plzeňském kraji (1,8 %) než v ČR (1,6 %).

Regionální hrubý domácí produkt v krajích v letech 2010 až 2014

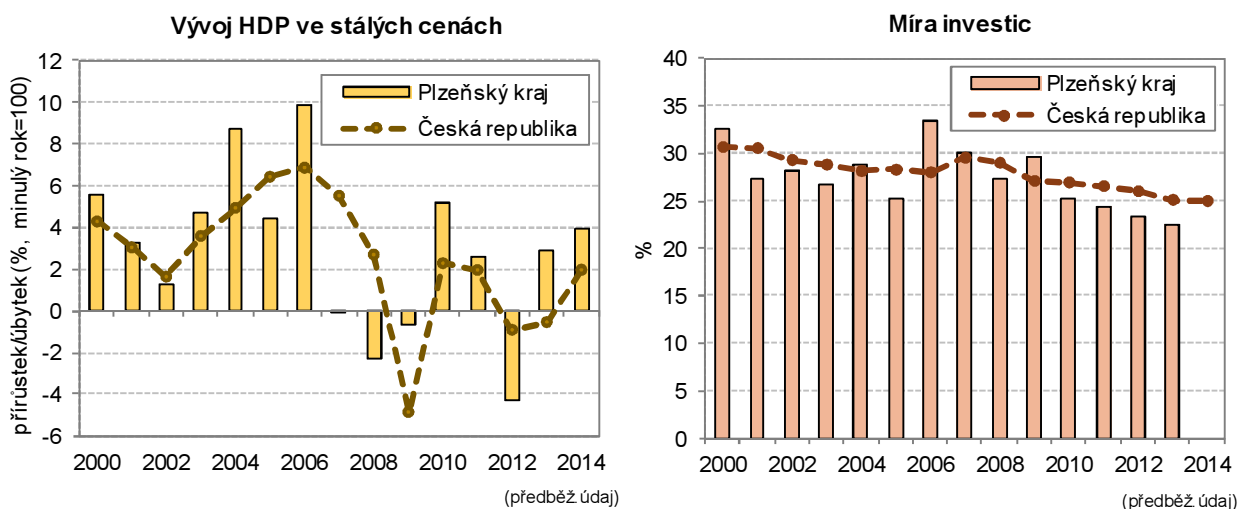

²³ Údaje roku 2015 nejsou zatím k dispozici

Plzeňský kraj se řadí v podílu regionálního HDP na republikovém na šesté nejvyšší místo

V roce 2014 dosáhl HDP v Plzeňském kraji 220,5 mld. Kč, tj. 5,2 % vytvořeného HDP v ČR. V retrospektivním pohledu se podíl regionálního HDP na republikovém HDP až do roku 2012 pohyboval kolem 5 %, od roku 2013 mírně stoupá. Proti předchozímu roku 2013 podíl stoupl o 0,1 procentního bodu. V mezikrajském srovnání se podíl regionálního HDP na republikovém zařadil na šestou nejvyšší pozici. Největšího podílu dosáhly Hl. město Praha (24,3 %), Středočeský (11,3 %) a Jihomoravský (10,9 %) kraj, naopak nejnižší podíl zaznamenal kraj Karlovarský (1,9 %).

Graf 3.1 Hrubý domácí produkt a míra investic v Plzeňském kraji

HDP na 1 obyvatele dosáhl v roce 2014 zatím nejvyšší hodnoty

V relativním ukazateli, tj. přepočtu **HDP na 1 obyvatele**, je hodnota HDP nejvyšší od roku 1995. V roce 2014 činila hodnota regionálního HDP v přepočtu na jednoho obyvatele 384,1 tis. Kč. Meziroční nárůst ukazatele HDP na 1 obyvatele o 6,3 % způsobuje, že Plzeňský kraj s podílem 94,9 % průměru ČR zaujímá v mezikrajském srovnání třetí nejvyšší místo za kraji Jihomoravským a Hl. městem Prahou. Nutno zmínit, že postavení Hl. města Prahy je z pohledu hodnocení HDP na obyvatele zcela výjimečné, k průměru ČR v roce 2014 představuje 204,8 % a k průměru 28 zemí Evropské unie dosahuje 173 % ve standardu kupní síly (dále jen PPS). V roce 2014 dosáhl podíl HDP na jednoho obyvatele Plzeňského kraje k průměru EU 28 v PPS 80 %, což znamená zvýšení proti předchozímu roku o 3 procentní body.

Významným indikátorem pro ekonomický vývoj je produktivita práce

Produktivita práce²⁴ dosáhla v roce 2014 hodnoty 803,4 tis. Kč a představovala tak 96,3 % průměru ČR, což zajistilo Plzeňskému kraji čtvrté nejvyšší místo v rámci republiky. V retrospektivním pohledu má takto vyjádřený ukazatel (kromě roku 2012) výrazně rostoucí tendenci.

Hrubá přidaná hodnota je v retrospektivě zatím v roce 2014 nejvyšší

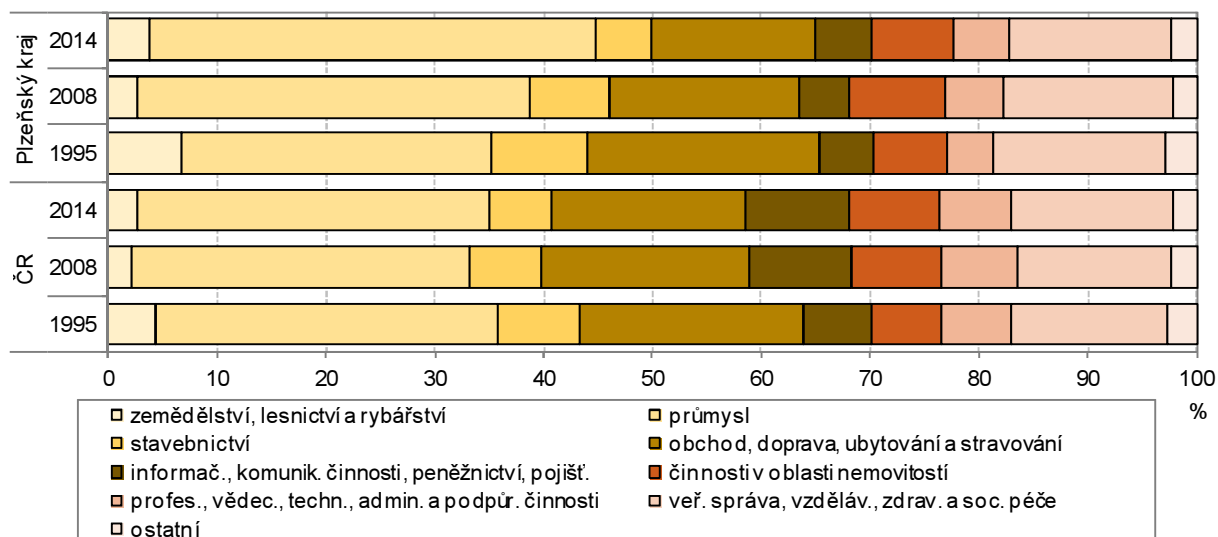
Hrubá přidaná hodnota (dále jen HPH) představuje saldo účtu produkce²⁵. Od roku 1995 si zachovávala regionální HPH rostoucí trend až do roku 2008, kdy poprvé klesla HPH proti předchozímu roku o 0,4 %. Od roku 2009 (s výjimkou roku 2012) pokračuje rostoucí trend s průměrným tempem růstu 2,1 %. V roce 2014 dosáhla HPH 199,5 tis. Kč, což znamená zvýšení proti předcházejícímu roku o 7,4 %. S výší narůstající HPH se řadí Plzeňský kraj na čtvrté místo v rámci ČR a překračuje tak průměr ČR o 2,0 procentní body.

²⁴ Podíl regionálního HDP na 1 zaměstnaného (podle místa pracoviště vč. sebezaměstnaných)

²⁵ Rozdíl mezi celkovou produkcí a mezispotřebou v daném regionu

Graf 3.2 Odvětvová struktura hrubé přidané hodnoty v Plzeňském kraji a ČR

Podíl sekundárního sektoru na celkové HPH v regionu roste

Od roku 2009 se podíl hlavních odvětví na HPH zásadně nezměnil (s výjimkou odvětví průmyslu celkem). Podíl **primárního sektoru**, do kterého náleží zemědělství, lesnictví a rybolov, v kraji trvale stoupá, přesto však v mezikrajském srovnání hodnota podílu 3,7 % zařadila Plzeňský kraj na sedmé nejvyšší místo v ČR. Největší význam pro hodnocení ekonomické výkonnosti regionu má **sekundární sektor** zastoupený průmyslem a stavebnictvím. Meziročně se hodnota podílu v tomto sektoru zvýšila o 2,3 procentního bodu (na 46,1 %), od počátku pětileté časové řady o 2,4 procentního bodu. Přestože dosaženou hodnotou podílu převyšuje kraj republikový průměr o 8,1 procentního bodu, v mezikrajském srovnání se umístil na osmém nejvyšším místě. Na tvorbě HPH se v regionu podílí nejvíce průmysl celkem 40,9 %, z toho zejména zpracovatelský průmysl 34,8 %. Podíl zpracovatelského průmyslu se meziročně zvýšil o 1,6 procentního bodu. V roce 2014 podíl zpracovatelského průmyslu na HPH výrazně převyšuje průměr republikový (26,6 %), a to o 8,2 procentní body. Celkový podíl sekundárního sektoru snižuje odvětví stavebnictví, jehož podíl klesl od roku 2009 o 2,1 procentní body a od roku 2012 se pohybuje v průměru o 0,3 procentního bodu pod hodnotou republikového podílu. U terciárního sektoru, který zahrnuje odvětví služeb, dopravy, ubytování, podnikatelskou činnost, veřejnou správu, školství a zdravotnictví, se z dlouhodobého hlediska podíl mírně snižuje na 50,2 % v roce 2014 (meziroční pokles o 2,3 procentního bodu). Tento trend koresponduje s nárůstem podílu sekundárního sektoru zejména průmyslu. Podíl **terciárního sektoru** v mezikrajském srovnání v roce 2014 znamenal pro region osmé nejvyšší místo v ČR. Tato hodnota leží hluboko pod republikovým průměrem (o 9,2 procentního bodu).

Tvorba hrubého fixního kapitálu se podílí na republikové hodnotě 4,6 %

Investice vyjádřené **tvorbou hrubého fixního kapitálu**²⁶ (dále jen THFK) dosáhly v roce 2013²⁷ hodnoty 46,7 mld. Kč (v běžných cenách). Od roku 2009 má THFK klesající tendenci s mírným nárůstem až v roce 2013 (meziročně o 1,3 %). Podíl kraje na republikové THFK v roce 2013 dosahuje hodnoty 4,6 % a zaujímá tak v mezikrajském srovnání sedmé nejvyšší místo (v roce 2012 se

²⁶ THFK představuje přírůstek/úbytky hmotných a nehmotných aktiv

²⁷ Údaje roku 2014 a 2015 nejsou zatím k dispozici

region umístil na osmém nejvyšším místě). V relativním ukazateli přepočtu **THFK na 1 obyvatele** dosahuje Plzeňský kraj hodnoty 81,5 tis. Kč. Tato hodnota je šestá nejvyšší v mezikrajském srovnání. Meziročně se zvýšila hodnota THFK na 1 obyvatele o 1,2 %. Nedosahuje však hodnoty THFK na jednoho obyvatele v ČR, a to o téměř 16 tis. Kč. THFK na 1 obyvatele činila v Plzeňském kraji 83,6 % republikového průměru, což představovalo hodnotu o 3,1 procentní body vyšší než v roce 2012. **Míra investic**²⁸ dosahuje v Plzeňském kraji v roce 2013 hodnoty 22,6 %. V meziročním srovnání poklesla míra investic o 0,7 procentního bodu. Nejvyšší míru investování měl v roce 2013 kraj Středočeský (29,4 %), naopak nejnižší kraj Královéhradecký s mírou investic 17,0 %. Plzeňský kraj se s hodnotou míry investic 22,6 % umístil na sedmém nejvyšším místě v ČR. Tato hodnota leží o 2,6 procentního bodu pod republikovým průměrem.

3.2 Věda, ICT

Z celkového počtu pracovníků ve vědě a výzkumu je téměř jedna čtvrtina žen

V roce 2014²⁹ přibylo proti roku 2013 v Plzeňském kraji 6 pracovišť **výzkumu a vývoje**. Z celkového počtu 113 pracovišť patří do podnikatelského sektoru více jak tři čtvrtiny, více než jedna desetina do sektoru vysokoškolského. Ve vědě a výzkumu pracovalo v Plzeňském regionu 3 189 osob (přepočtené osoby na plně zaměstnané), z toho 1 805 (tj. 56,6 %) výzkumných pracovníků a 1 145 (tj. 35,9 %) techniků. V obou případech došlo k meziročnímu nárůstu okolo 18 %. Z celkového počtu pracovníků ve vědě a výzkumu tvořily téměř jednu čtvrtinu ženy, mezi výzkumníky pracovalo téměř 15 % žen.

Výdaje na výzkum a vývoj v Plzeňském kraji představovaly 5,6 % celkových výdajů v ČR

Celkové **výdaje na vědu, výzkum a vývoj** dosáhly v roce 2014 v regionu částky 4 733,7 mil. Kč, což představovalo 5,6 % z republikových výdajů v této oblasti. Od počátku pětileté časové řady se výdaje na výzkum a vývoj zvýšily o 106,3 %, meziročně o 14,5 %. Podíl výdajů na HDP v regionu dosáhl 2,1 %. Jedná se o třetí nejvyšší podíl v ČR, který převyšuje republikovou hodnotu o 0,1 procentního bodu.

Významným centrem výzkumu a vývoje je krajské město Plzeň

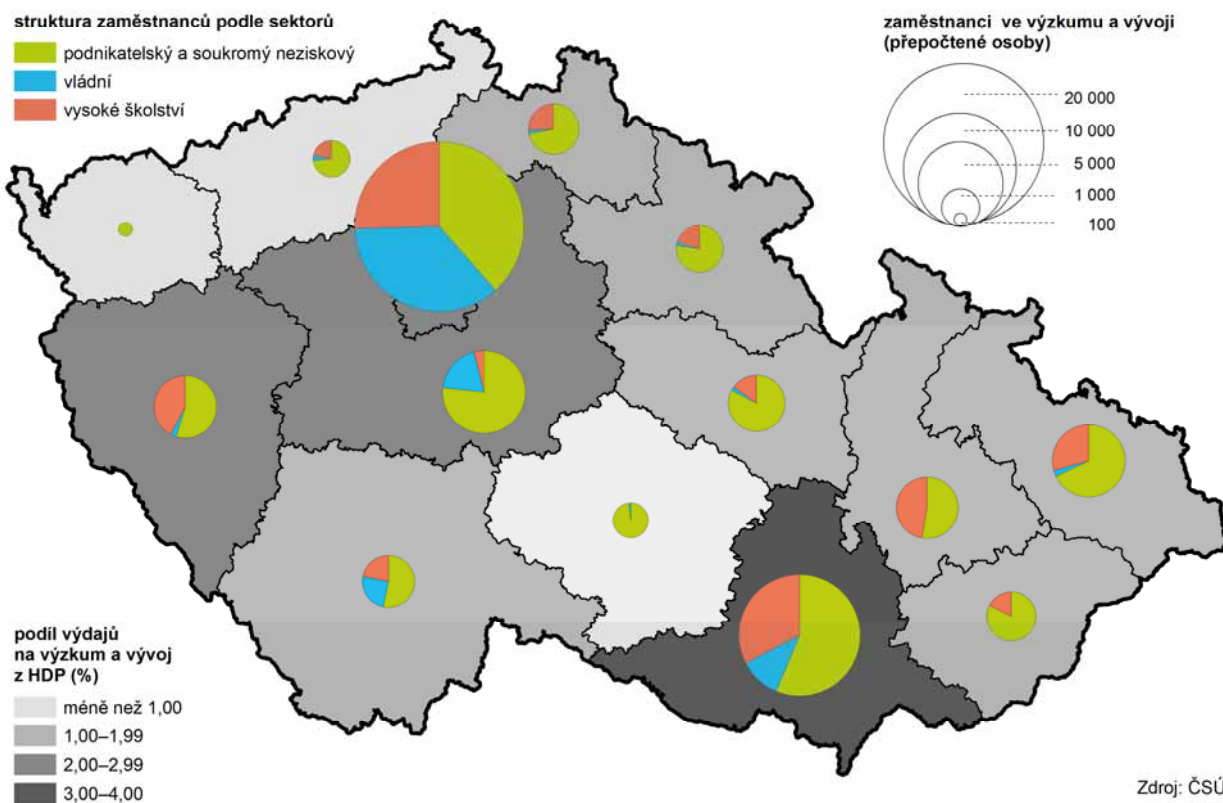
Z celkových výdajů charakteru investic připadá na **neinvestiční výdaje** 3 359,2 mil. Kč (tj. 5,0 % z celorepublikových neinvestičních výdajů na výzkum a vývoj). V poměru k celkovým výdajům kraje v této oblasti představuje tato částka 71,0 %, část **investičních výdajů** pak 29,0 %. Z celorepublikového úhrnu představuje podíl Plzeňského kraje na investičních výdajích 7,6 %. Z hlediska zdrojů financování nejvíce prostředků pocházelo z podnikatelských zdrojů (56,6 %) a z veřejných zdrojů ze zahraničí (22,9 %). Z veřejných zdrojů z ČR byla proinvestována jedna pětina celkových výdajů. V rámci ČR má Plzeňský kraj druhý nejvyšší podíl financování výzkumu a vývoje ze zahraničních zdrojů. Významným centrem výzkumu a vývoje je krajské město Plzeň.

²⁸ Poměr THFK k HDP (v běžných cenách)

²⁹ Údaje roku 2015 nejsou zatím k dispozici

Výzkum a vývoj v krajích v roce 2014

U jednotlivců i domácností lze zaznamenat v delší časové řadě rostoucí trend ve využívání ICT

V Plzeňském kraji využívalo v roce 2014³⁰ **osobní počítač** (dále jen PC) 72,9 % jednotlivců a 70,7 % domácností. V mezikrajském srovnání se jedná o osmý nejvyšší podíl vybavení domácností i jednotlivců PC. V případě jednotlivců přesahuje podíl kraje celorepublikový průměr o 0,2 procentního bodu, v případě domácností leží hodnota podílu kraje o 0,5 procentních bodů pod průměrem ČR. Ve srovnání s předchozím rokem vzrostl tento podíl o 3,0 procentních bodů u domácností vybavených PC, u jednotlivců o 2,8 procentního bodu. Podíl osob využívajících **internet** činil v kraji 77,4 % a u domácností 69,8 %. Proti roku 2013 se jedná o zvýšení o 6,9 procentních bodů u uživatelů (jedinců) a o 4,0 procentní body u domácností. V mezikrajském srovnání je podíl vybavení internetem u jedinců sedmý nejvyšší, u domácností desátý nejvyšší. Ve srovnání s dosaženým podílem za ČR je Plzeňský kraj u jednotlivců o 1,7 procentního bodu pod republikovým průměrem a u domácností o 2,3 procentního bodu nad průměrem ČR. U jednotlivců i domácností lze zaznamenat v delší časové řadě rostoucí trend. Nákupy přes internet realizovalo téměř 37 % osob starších 16 a více let.

3.3 Organizační struktura

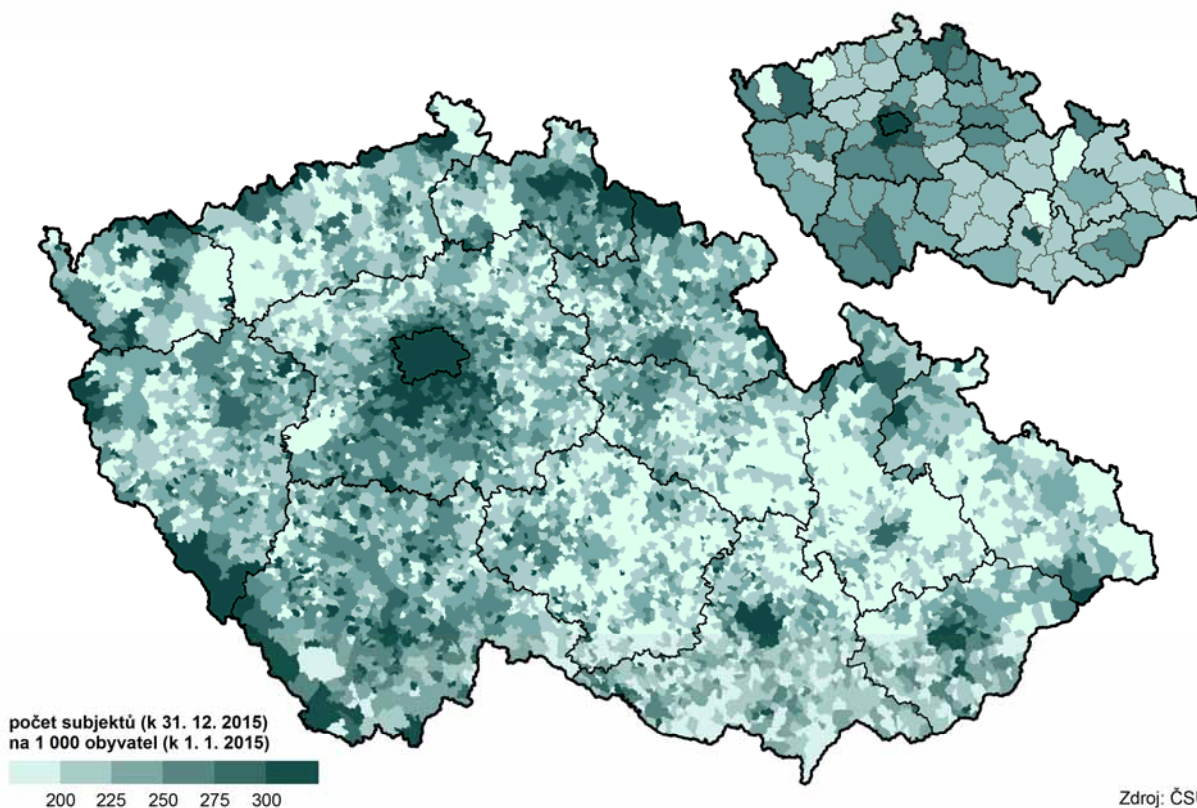
Více jak tři čtvrtiny z registrovaných ekonomických subjektů tvoří fyzické osoby, zejména živnostníci

Vlivem zpřesnění dat z registru osob nejsou data z organizační struktury od roku 2013 plně srovnatelná s předchozími roky. K 31. 12. 2015 dosáhl celkový počet **ekonomických subjektů** v Plzeňském kraji 143 478 subjektů, z toho 71 043 se zjištěnou aktivitou. Téměř 80 % tvořily fyzické osoby, zejména

³⁰ Údaje jsou publikovány jako tříleté klouzavé průměry

živnostníci (85,6 %). Z počtu právnických subjektů (29 222) více jak polovinu (53,7 %) tvořily obchodní společnosti. Počet fyzických osob od roku 2013 vzrostl, což může být zapříčiněno i změnou metodiky, neboť od roku 2014 jsou do fyzických osob započteny i zahraniční fyzické osoby. Během roku 2015 vzniklo v Plzeňském kraji 4 074 subjektů, z toho téměř tři čtvrtiny byly fyzické osoby, z nichž 83,0 % tvořili živnostníci. Z právnických subjektů nejvíce vznikaly společnosti s ručením omezeným (74,2 %). Mezi zaniklými subjekty (3 136 subjektů) převažovali živnostníci (73,2 %).

Ekonomické subjekty se sídlem v obcích a okresech v roce 2015

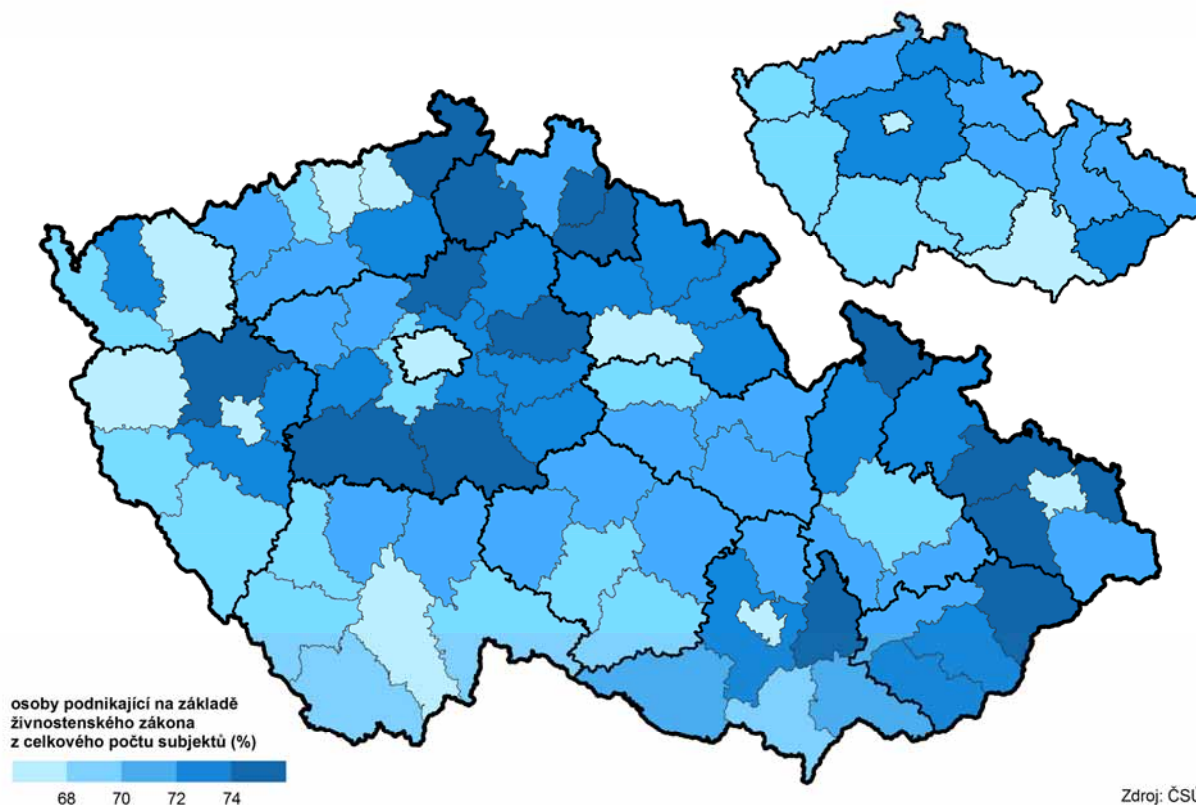

Nejvíce ekonomických subjektů je soustředěno do oblasti obchodu, průmyslu a stavebnictví

Z hlediska odvětví se nejvíce ekonomických subjektů orientuje na odvětví velkoobchodu a maloobchodu, opravy a údržby motorových vozidel (22,5 %), průmyslu celkem (12,9 %), stavebnictví (11,2 %) a profesních, vědeckých a technických činností (9,3 %). Z celkového počtu ekonomických subjektů 60,0 % nevedlo počet zaměstnanců firmy a 31,1 % pracuje bez zaměstnanců (živnostníci, zemědělství podnikatelé, svobodná povolání apod.). Podle počtu zaměstnanců bylo v Plzeňském kraji zaregistrováno 9 882 mikropodniků (od 1 do 10 zaměstnanců), 1 994 malých podniků (od 10 do 49 zaměstnanců), 567 středních podniků (od 20 do 249 zaměstnanců) a 127 velkých podniků (250 a více zaměstnanců). Z celkového počtu subjektů je 23 firem s více než 1 000 zaměstnanců, z toho téměř tři čtvrtiny v okrese Plzeň-město.

Podíl živnostníků v okresech a krajích v roce 2015

Míra podnikatelské aktivity meziročně klesla

Míra podnikatelské aktivity³¹ v Plzeňském kraji (93,6 fyzických osob na 1 000 obyvatel) v roce 2015 meziročně klesla o 1,5 fyzických osob na 1 000 obyvatel. Nejvyšších hodnot dosáhl v rámci kraje okres Plzeň-město (100,4), dále okresy s většími městy (např. Klatovy, Rokycany apod.). Naopak podprůměrná (kolem 80) je míra podnikatelské aktivity v řídkce osídlených okresech (Domažlice a Tachov). V rámci ČR je podnikatelská aktivita pátá nejnižší a nedosahuje ani republikový průměr (97,5 fyzických osob na 1 000 obyvatel).

3.4 Zemědělství

Na celkové zemědělské produkci se Plzeňský kraj podílel 8,4 %

Podle výsledků **hrubé zemědělské produkce** (dále jen HZP) vyjádřené souhrnným zemědělským účtem dosáhla HZP (v běžných cenách) v roce 2014³² hodnoty 11,5 mld. Kč. Meziročně to znamenalo zvýšení o 11,7 %. Z pohledu pětileté časové řady lze u HZP zaznamenat výrazně rostoucí trend (od počátku sledovaného období nárůst o 38,1 %). Na celkové zemědělské produkci se kraj podílel 8,4 %, což představuje pátý nejvyšší podíl v ČR. Podíl **rostlinné produkce** v peněžním vyjádření v Plzeňském kraji v roce 2014 představoval 48,1 %. Ve srovnání s rokem předchozím se jedná o pokles o 2,3 procentního bodu. Významnými komoditami, které mají největší podíl na rostlinné produkci, jsou obiloviny (44,1 %), technické plodiny (22,9 %), zejména semena řepky a řepice (20,8 %) a píce (26,3 %). Významným

³¹ Podíl počtu fyzických osob (se zjištěnou aktivitou) a počtu obyvatel (střední stav)

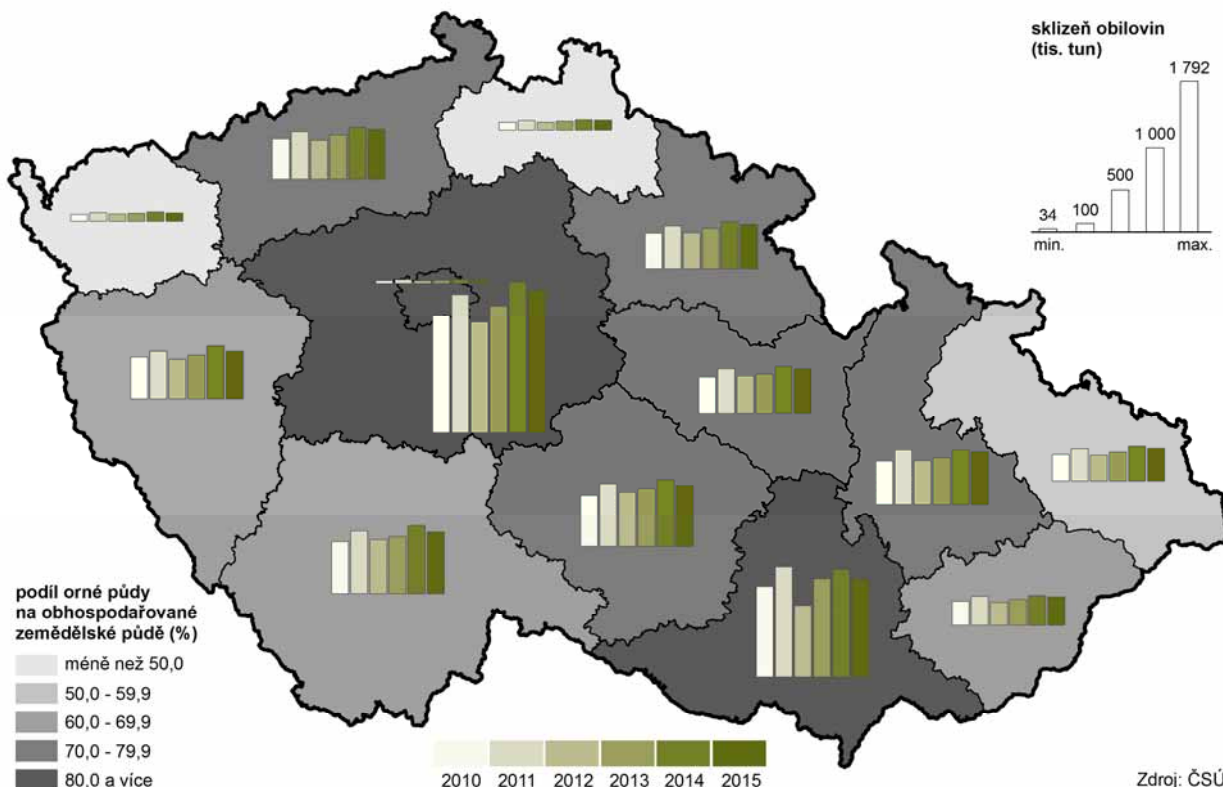
³² Údaje roku 2015 zatím nejsou k dispozici, data za rok 2014 jsou semidefinitivní

reprezentantem zastupujícím živočišnou produkci je mléko s podílem 52,6 %. V mezikrajském srovnání má Plzeňský kraj v roce 2014 osmý nejvyšší podíl zemědělské produkce na 1 ha obhospodařované půdy (36 640 Kč/ha). Výše podílu je o 2 375 Kč/ha nižší než republikový průměr.

Téměř 63 % obhospodařované zemědělské půdy je tvořeno půdou ornou

Z výměry 312 522 ha obhospodařované zemědělské půdy tvořila v roce 2015 obhospodařovaná orná půda 62,5 %. Obhospodařovaná zemědělská půda i obhospodařovaná orná mají velice variabilní průběh. Z výsledků výpočtu průměrného tempa růstu za posledních deset let je patrné, že pokles orné půdy je rychlejší a častější.

Sklizeň obilovin v krajích v letech 2010 až 2015

Osevní plochy obilovin byly nižší než v roce 2014

Z dlouhodobého pohledu klesají **osevní plochy** obilovin (za posledních pět let došlo k poklesu o 6,5 %). Meziročně se snížily osevní plochy obilovin o 2,1 %. Pokles celkových osevních ploch obilovin byl ovlivněn zejména výrazným poklesem osevních ploch žita (o 9,3 %). Ze srovnání s rokem 2014 je zřejmý mírný nárůst osevních ploch ječmene a ovsa (cca o 4,5 %). S dlouhodobým nárůstem stavu hospodářských zvířat v živočišné výrobě dochází i k nárůstu osevních ploch píce (s mírným výkyvem v roce 2015, kdy došlo k meziročnímu poklesu o 1,7 %). Osevní plochy řepky se snižují (proti roku 2014 o 1,2 %). Po proměnlivém vývoji posledních let se ustálila výměra orné půdy pro pěstování brambor na 931 ha. Proti roku 2014 to znamená pokles o 6,2 %.

Téměř všechny hektarové výnosy zemědělských plodin se meziročně snížily

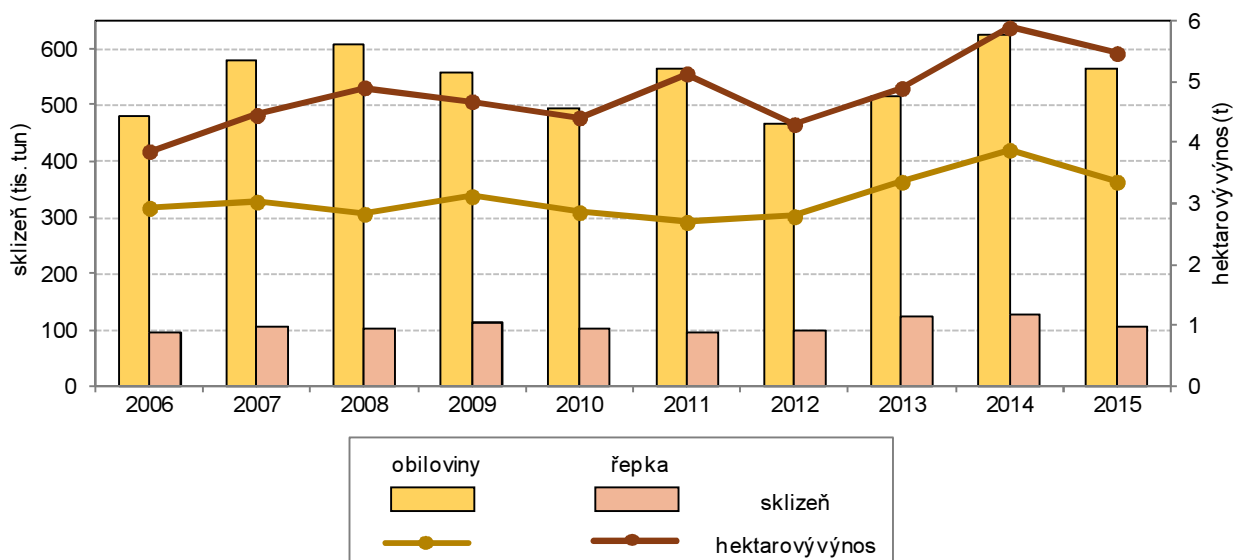
Meziročně poklesla **sklizeň** obilovin o 10,0 %, a to především v důsledku poklesu sklizně pšenice (o 9,6 %) a žita (o 14,3 %). K výraznému poklesu dochází také u brambor (o 37,2 %) a vysoký pokles zaznamenala i sklizeň píce na orné půdě (o 25,5 %), zejména kukuřice na zeleno a siláž (o 32,8 %). Ze sklizňové plochy o výměře 103,1 tis. ha bylo v roce 2015 sklizeno

v Plzeňském kraji 564,1 tun obilovin. Výnos 5,47 t/ha byl meziročně nižší o 0,42 t/ha, proti republikovému průměru je nižší o 0,42 t/ha. Zároveň jde o čtvrtý nejnižší výnos v ČR. Všechny druhy obilovin zaznamenaly v roce 2015 meziroční pokles výnosů. Výrazný pokles hektarových výnosů zaznamenaly i brambory. Brambory pěstované na sklizňové ploše 931 ha dosáhly výnosu 21,61 t/ha, což představuje meziroční pokles o více než 10 tun na 1 ha. Hektarový výnos brambor v Plzeňském kraji v roce 2015 byl nižší o více jak 0,65 t/ha než výnos v celé ČR.

Graf 3.3 Sklizeň a hektarové výnosy obilovin a řepky v Plzeňském kraji

Stavy skotu i prasat se meziročně zvýšily

Podle **soupisu hospodářských zvířat** k 1. 4. 2016 se stavy skotu meziročně zvýšily, a to o 4 219 kusů (tj. o 2,6 %). U krav se meziročně stav zvýšil o 2 878 kusů, tj. o 4,2 %. Příznivý vývoj, tzn. rostoucí trend, je možno zaznamenat i u prasat. Jejich stav se meziročně zvýšil v roce 2015 o 5 083 kusů (tj. o 4,5 %). Naopak snížení o 284 kusů lze zaznamenat u prasnic, jejichž stav klesl o 3,4 %. Stavy ovcí téměř stagnují, pohybují se kolem 20 tisíc kusů, meziročně jejich počet vzrostl o necelé jedno procento. Počet kusů drůbeže meziročně výrazně klesl, a to o 165 493 kusů, tedy o 6,6 %.

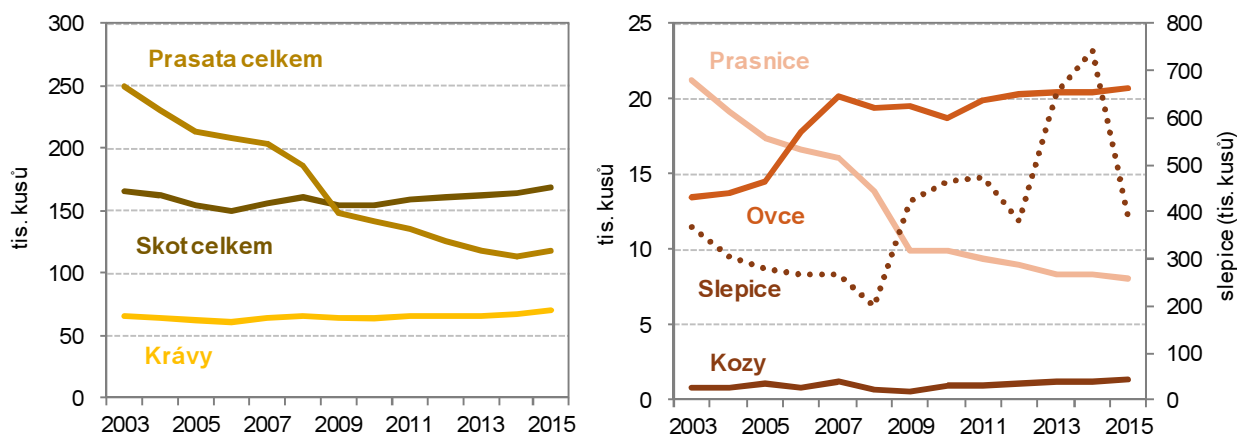
Intenzita chovu skotu se meziročně zvýšila

Intenzita chovu skotu³³ se v Plzeňském kraji meziročně zvýšila, a to o 1,8 kusů skotu na 100 ha obhospodařované zemědělské půdy. V dlouhodobém pohledu má variabilní průběh. Plzeňský kraj má druhou nejvyšší hodnotu (54,1 kusů skotu na 100 ha obhospodařované zemědělské půdy) v rámci ČR. Ukazatel **intenzity chovu prasat**³⁴ má v retrospektivním pohledu dlouhodobě klesající trend, i když v roce 2015 došlo k mírnému oživení. Za posledních deset let poklesl o 37,0 %. V rámci ČR má region šestou nejvyšší hodnotu, která je však o 1,9 nižší než republikový průměr.

³³ Podíl stavu skotu na 100 ha obhospodařované zemědělské půdy

³⁴ Podíl stavu prasat na 100 ha obhospodařované orné půdy

Graf 3.4 Stavby hospodářských zvířat v Plzeňském kraji (podle stavu ke dni soupisu)

Výroba hovězího i vepřového masa roste

S nárůstem stavu hospodářských zvířat souvisí i **produkce masa**. V roce 2015 se zvýšila celková produkce masa (bez drůbežího) proti roku 2014 o 7,3 % na 26 870 tun. U hovězího masa došlo k nárůstu o 867 tun, tj. o 11,9 %, u vepřového o 956 tun, tj. o 5,4 %. Výroba jatečného skotu meziročně mírně vzrostla o 289 tun živé hmotnosti (o 1,4 %). O 3 518 tun živé hmotnosti (tj. o 13,2 %) se zvýšila výroba jatečné drůbeže. Naopak výroba jatečných prasat meziročně poklesla o 401 tun živé hmotnosti, tedy o 1,9 %.

Výroba mléka i průměrná dojivost se zvýšila, současně se snížila průměrná snáška vajec na nosnici

Výroba mléka v Plzeňském kraji se meziročně zvýšila o 1 988 tisíc litrů, tj. o 0,7 % na 306 030 tisíc litrů. Jedná se tak o čtvrtou nejvyšší produkci mléka v České republice. Se zvýšenou produkcí mléka se současně zvýšila i průměrná dojivost (7 837,3 litrů), která však i z dlouhodobého pohledu má rostoucí tendenci. V mezikrajském srovnání má Plzeňský kraj pátou nejnižší hodnotu průměrné dojivosti. Průměrná **snáška vajec** na jednu nosnici činila 309 vajec a ve srovnání s republikovým průměrem byla o 8 vajec vyšší. Přestože se snáška vajec meziročně snížila (cca o 2 vejce) o 0,6 %, v rámci ČR zaujímá šesté nejvyšší místo.

3.5 Lesnictví

Dřevo je významným obnovitelným zdrojem energie

Lesní pozemky se v roce 2015 v Plzeňském kraji rozprostíraly na ploše o rozloze 300,6 tis. ha, tj. 39,8 % z celkové výměry kraje. Významný podíl (cca 43 % z celkové výměry pozemků) na rozloze lesních pozemků v kraji mají Klatovsko (část šumavských lesů), Tachovsko (část Českého lesa) a Rokycansko (křivoklátské a brdské lesy). V mezikrajském srovnání se řadí Plzeňský kraj s podílem 39,8 % z celkové výměry na čtvrté místo v ČR. Hodnota krajského podílu je o 5,9 procentních bodů vyšší než republikový průměr. Z dlouhodobého pohledu má výměra lesních ploch rostoucí trend, i když nárůst je velmi mírný (průměrné tempo růstu posledních pěti let je 0,05 %). Z celkové výměry lesních pozemků tvoří 292 150 ha, tj. 97,2 %, plochy dřevin. Podle druhových kategorií je v tom 84,7 % jehličnatých dřevin (247 564 ha) a 15,3 % listnatých (44 587 ha). V roce 2015 bylo v Plzeňském kraji zalesněno 2 090 ha, což je o 146 ha méně než v roce 2014. V časové řadě od roku 2008 lze zaznamenat pokles o 14,7 %. V Plzeňském kraji bylo v roce 2015 vytěženo celkem 1,6 mil. m³ dřeva bez kůry, z toho nejvíce dřevo jehličnaté (95,1 %). Zbytek představuje těžbu listnatého dřeva ve výši 80 750 m³ bez kůry. V mezikrajském srovnání má Plzeňský kraj druhý nejvyšší podíl těžby jehličnatého dřeva na těžbě celkové hned za krajem Vysočina.

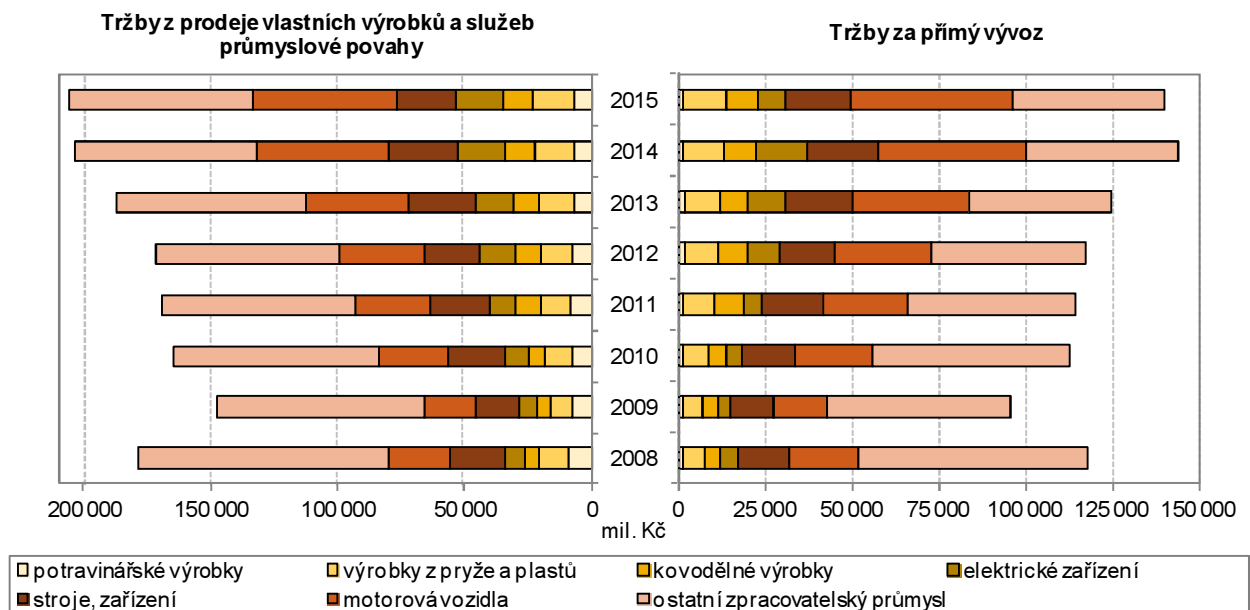
Krajský podíl převyšuje republikový průměr o 6,1 procentního bodu. Z celkové těžby dřeva představuje těžba nahodilá (612 987 m³ bez kůry) 37,4 %. Jde o jednu z forem těžby, která je prováděna za účelem zpracování stromů poškozených v důsledku škodlivých vlivů (vítr, námraza, škodlivý hmyz apod.). Z celkového objemu nahodilé těžby se jednalo o 72,6 % těžby živelní a 21,4 % způsobené hmyzími škůdci. Dále byly v roce 2015 v Plzeňském kraji provedeny na 4 338 ha výchovné zásahy v mladých porostech tzv. prořezávky a na 8 666 ha na ně navazující probírky (předmětní zásah v předmětních lesních porostech).

3.6 Průmysl

Plzeňský kraj dosahuje čtvrté nejvyšší průměrné měsíční hrubé mzdy v průmyslu

V Plzeňském kraji se v roce 2015 proti předcházejícímu období zvýšil počet velkých **průmyslových podniků**³⁵ o 3 subjekty. Současně s tím se zvýšil i průměrný evidenční počet zaměstnanců o 2 035 osob (tj. o 3,5 %) na 59 681 zaměstnanců (pátý nejvyšší počet v ČR). Změna průměrného evidenčního počtu zaměstnanců (103,5 %) představuje v rámci ČR sedmý nejvyšší index. O 1 215 Kč se také zvýšila (na 29 052 Kč) průměrná hrubá měsíční mzda zaměstnance. V mezikrajském srovnání se jednalo o čtvrtou nejvyšší měsíční hrubou mzdu, která však přesahuje výši průměrné mzdy v průmyslu za ČR (28 922 Kč) o 130 Kč. Výše republikové průměrné měsíční hrubé mzdy je ovlivněna dosaženou mzdou v Hl. městě Praze (34 948 Kč) a Středočeském kraji (34 379 Kč).

Graf 3.5 Tržby ve zpracovatelském průmyslu v Plzeňském kraji

Tržby z prodeje vlastních výrobků a služeb průmyslové povahy mají v posledních letech rostoucí trend

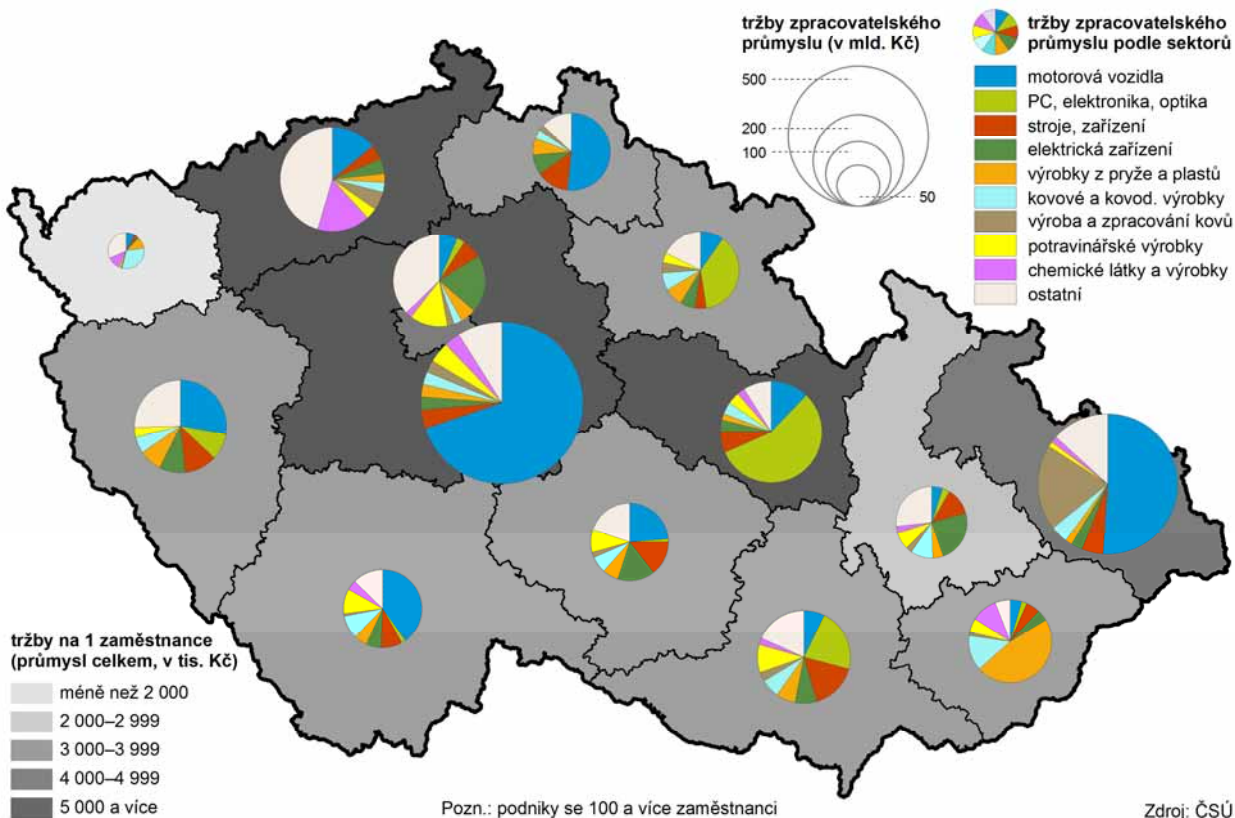
Tržby z prodeje vlastních výrobků a služeb průmyslové povahy³⁶ dosáhly v roce 2015 v běžných cenách hodnoty 211 019 mil. Kč, což představuje v porovnání s předchozím rokem zvýšení o 1,1 %. Podíl **tržeb za přímý vývoz** na tržbách z prodeje vlastních výrobků a služeb průmyslové povahy činil v roce 2015 v Plzeňském kraji 66,9 %, což představuje meziroční snížení

³⁵ Podniky se 100 a více zaměstnanci se sídlem na území kraje

³⁶ Bez DPH

o 2,7 procentního bodu. V mezikrajské srovnání se jedná o osmý (v roce 2014 to byl pátý) nejvyšší podíl v ČR, který překračuje republikový podíl o 5,2 procentních bodů. **Produktivita práce**³⁷ se meziročně snížila o 2,3 % na absolutní částku 3,536 tis. Kč. V mezikrajském srovnání dosáhla šesté nejvyšší hodnoty ležící o 644 tis. Kč pod průměrem ČR.

Tržby z prodeje vlastních výrobků a služeb průmyslové povahy v krajích v roce 2015

Tržby z prodeje vlastních výrobků a služeb ve zpracovatelském průmyslu představují 97,5 % z tržeb celkem

Objem tržeb z prodeje vlastních výrobků a služeb průmyslové povahy ve **zpracovatelském průmyslu** dosáhl výše 205 819 tis. Kč, což představuje 97,5 % z celkových tržeb v průmyslu. Meziroční nárůst těchto tržeb ve zpracovatelském průmyslu činil 1,1 %. Na výši těchto tržeb se především podílí z 27,5 % odvětví výroby motorových vozidel (kromě motocyklů), přívěsů a návěsů, z 11,4 % odvětví výroby strojů a zařízení j. n., z 9,0 % odvětví výroby elektrických zařízení a z 8,0 % výroba pryžových a plastových výrobků. Významné zastoupení má i odvětví potravinářské výroby (zejména nápojů). Meziročně poklesly tržby v odvětví výroby elektrických zařízení a strojů a zařízení (ve výrobě strojů a zařízení dokonce o 13,6 %). Podíl tržeb z průmyslové činnosti za vývoz dosáhl ve zpracovatelském průmyslu 67,9 %. Nejvíce tržeb za vývoz je ve výrobě motorových vozidel (kromě motocyklů), přívěsů a návěsů a ve výrobě strojů a zařízení (82,5 %). Průměrný počet zaměstnanců (ve fyzických osobách) ve zpracovatelském průmyslu (58 348 pracovníků) byl meziročně vyšší o 3,6 %. Nejvíce se meziročně zvýšily počty zaměstnanců v odvětví výroby motorových vozidel (mimo motocyklů), přívěsů a návěsů (o 9,6 %) a ve výrobě ostatních dopravních prostředků (o 4,3 %).

³⁷ Podíl tržeb z prodeje vlastních výrobků a služeb průmyslové povahy na zaměstnance (běžné ceny)

3.7 Energetika

Největší podíl na výrobě elektřiny brutto měly v Plzeňském kraji parní elektrárny

Cílem energetiky je zásobování energií v mezích udržitelného rozvoje. V Plzeňském kraji bylo v roce 2015 vyrobeno 1 475,8 GWh elektřiny brutto³⁸. Meziročně se zvýšila výroba elektřiny brutto o 5,0 %, a to ve všech typech elektráren kromě vodních včetně přečerpávacích. V rámci republiky představuje tato výroba elektřiny podíl 1,8 % z celkové výroby této elektřiny v ČR a řadí Plzeňský kraj na páté nejnižší místo, nejvyšší podíl z republikové výroby elektřiny má kraj Ústecký (více než jednu čtvrtinu). Stejně postavení má Plzeňský i Ústecký kraj u instalovaného výkonu elektrizační soustavy. Největší podíl podle jednotlivých typů elektráren na **výrobě elektřiny brutto** měly parní elektrárny (64,4 %) s instalovaným výkonem 244,7 MW, plynové a spalovací elektrárny (16,1 %) s instalovaným výkonem 62,4 MW a fotovoltaické elektrárny (15,0 %) s instalovaným výkonem 210,6 MW. Podíl **instalovaného výkonu elektrizační soustavy** v kraji tvořil 2,5 % z celkového instalovaného výkonu v ČR. Přestože se instalovaný výkon elektrizační soustavy proti roku 2014 mírně zvýšil (o 0,2 %), proti roku 2013 je nižší o 0,8 %.

Z pohledu odvětví má nejvyšší podíl na spotřebě elektřiny v kraji průmysl

V roce 2015 bylo v Plzeňském kraji spotřebováno 2 914,7 GWh elektřiny netto³⁹. Meziročně to představuje zvýšení o 2,5 %. Podíl regionu na celkové **spotřebě elektřiny** v ČR činil 5,2 %. Jednalo se o pátý nejnižší podíl v rámci ČR. Z hlediska odvětvové struktury největší podíl na spotřebě elektřiny má odvětví průmyslu (37,8 %), obchod, služby, školství a zdravotnictví (27,7 %) a domácnosti (27,6 %). Spotřeba elektrické energie v domácnostech na 1 obyvatele dosáhla v Plzeňském kraji 1 395,5 kWh, meziročně vzrostla o 2,4 %. Ve spotřebě elektřiny v domácnostech na 1 obyvatele se umístil Plzeňský kraj na šestém místě, nejvyšší spotřebu vykázal kraj Středočeský (1 895,0 kWh) a naopak nejnižší spotřeba byla v kraji Moravskoslezském (1 042,9 kWh). Proti celorepublikovému průměru spotřeby elektřiny v domácnostech na jednoho obyvatele (1 364,4 kWh) je krajská spotřeba elektřiny o 31,1 kWh vyšší.

3.8 Stavebnictví

Objem základní stavební výroby podle sídla podniku meziročně vzrostl o 21,7 %

Počet stavebních podniků zaměstnávajících 50 a více zaměstnanců se sídlem v kraji se v regionu dlouhodobě snižuje (z 32 v roce 2010 na 25 v roce 2015). Meziročně se snížil průměrný evidenční počet zaměstnanců ve stavebnictví o 6 osob na 3 027 zaměstnanců. Průměrná hrubá měsíční mzda v tomto odvětví meziročně stoupla o 1 088 Kč, tj. o 3,7 % (na 30 495 Kč). V roce 2015 představovala dosažená výše průměrné měsíční hrubé mzdy v kraji 96,3 % této mzdy v celé ČR. Objem **základní stavební výroby** (dále jen ZSV) **podle sídla podniku** meziročně stoupl o 21,7 % na 6 354 mil. Kč (v běžných cenách). V mezikrajské srovnání se jedná o druhý nejvyšší meziroční nárůst objemu ZSV hned za krajem Ústeckým (42,5 %). Současně s růstem ZSV celkem rostla i ZSV na 1 zaměstnance (meziroční nárůst o 22,0 %). Z hlediska struktury ZSV se objem zvýšil u pozemního stavitelství o 22,1 % a u inženýrského stavitelství o 19,5 %.

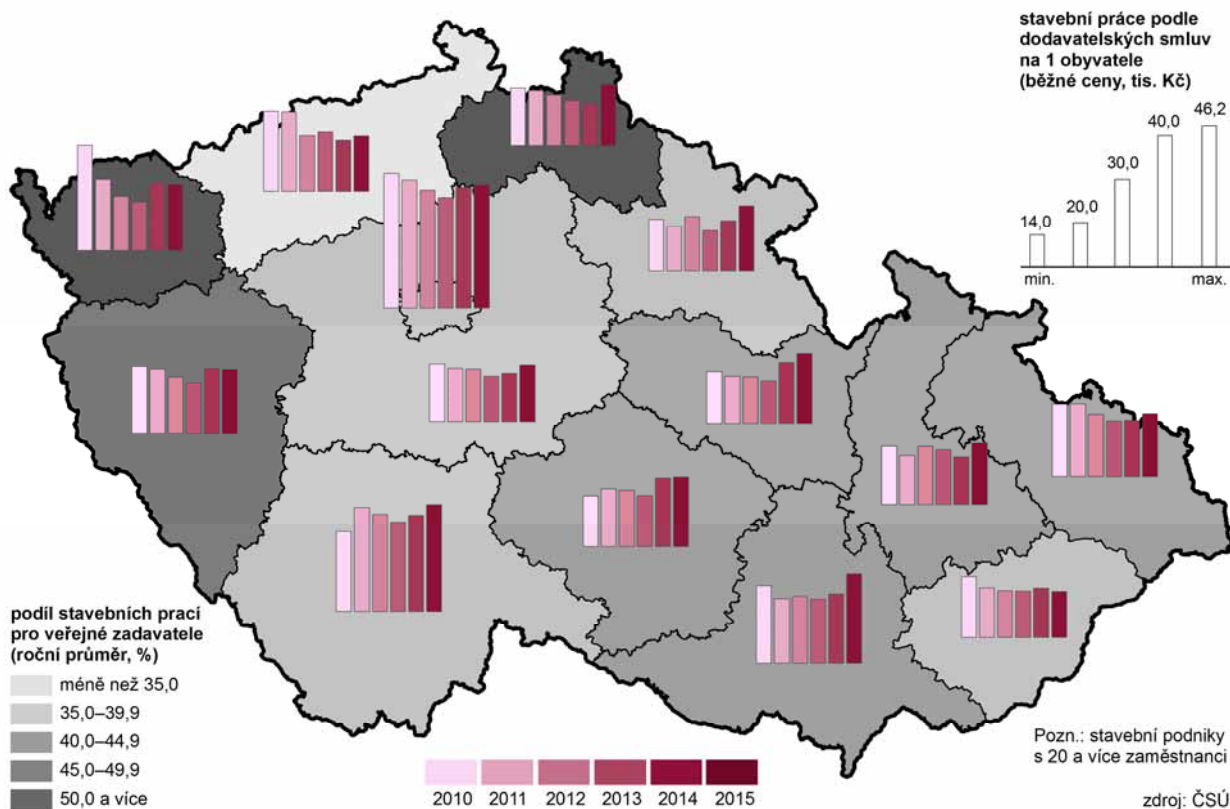
³⁸ Celková výroba elektřiny na svorkách generátorů

³⁹ Celková spotřeba elektřiny brutto (vlastní spotřeba na výrobu elektřiny + spotřeba na přečerpání v přečerpávacích vodních elektrárnách + ztráty v sítích)

Téměř polovina objemu stavebních prací „S“ podle místa stavby byly veřejné zakázky

Objem stavebních prací „S“ v tuzemsku podle místa stavby⁴⁰ se meziročně snížil o 0,9 % (na 12 704 mil. Kč), a to zejména vlivem poklesu objemu prací u nové výstavby, rekonstrukcí a modernizací, u nebytových staveb a staveb inženýrských. V rámci kraje se zvýšil objem stavebních prací „S“ podle místa stavby na Klatovsku o 84,4 %, a to zejména vlivem nové výstavby, rekonstrukcí a modernizací (o 83,9 %). Dalším okresem s vysokým meziročním nárůstem je okres Plzeň-sever (o 65,5 %), kde došlo k meziročnímu nárůstu u nové výstavby, rekonstrukcí a modernizací (o 56,7 %) a u nebytových budov (o 58,0 %). Veřejné zakázky v kraji, které představovaly téměř polovinu stavebních prací „S“ podle místa stavby, meziročně klesly o 8,9 %. Největší meziroční nárůst veřejných zakázek zaznamenaly v okresech Klatovy (209,2 %) a Plzeň-sever (49,5 %), který však byl kompenzován nízkými indexy v ostatních okresech. V přepočtu objemu stavebních prací „S“ na 1 obyvatele dosáhl Plzeňský kraj hodnoty 22 068 Kč a zařadil se tak na osmé nejvyšší místo v rámci ČR.

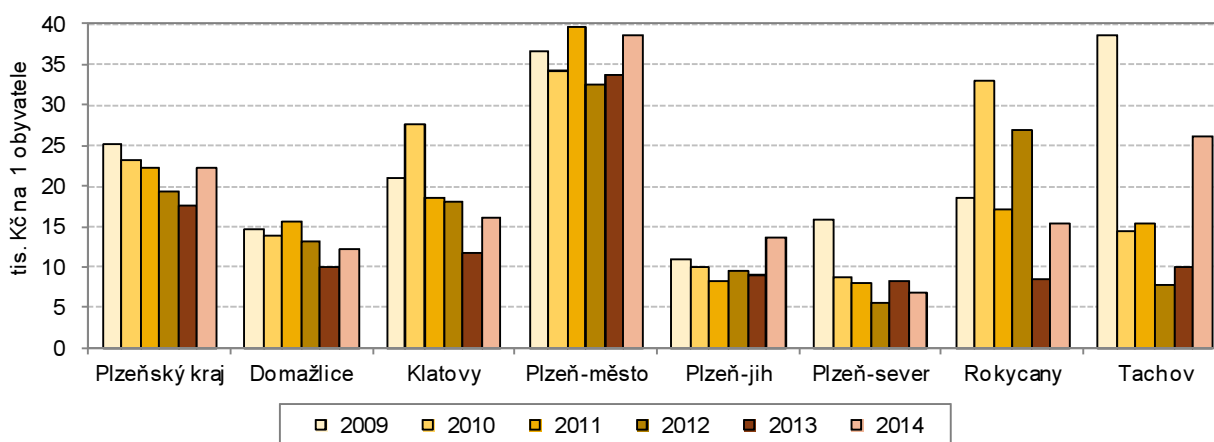
Stavební práce podle místa stavby v krajích v letech 2010 až 2015

⁴⁰ Za subjekty s 20 a více zaměstnanci

Graf 3.6 Stavební práce provedené podle dodavatelských smluv podle místa stavby v okresech Plzeňského kraje (za podniky s 20 a více zaměstnanci)

Během roku 2015 bylo v kraji vydáno 5 183 stavebních povolení v celkové orientační hodnotě 12 604 mil. Kč

V Plzeňském kraji bylo v průběhu roku 2015 vydáno 5 183 **stavebních povolení** v celkové orientační hodnotě 12 604 mil. Kč. Z celkového počtu vydaných stavebních povolení v ČR tvořil počet povolení v kraji pouhých 6,5 %, což byl šestý nejvyšší podíl v mezikrajském srovnání. Z meziročního srovnání je patrný mírný nárůst počtu vydaných stavebních povolení o 4,2 %. Z vydaných stavebních povolení více jak polovina byla určena na stavby budov (52,8 %), a to zejména na budovy bytové (32,1 %). Stavební povolení pro stavby na ochranu životního prostředí se na celkovém počtu podílejí jednou pětinou. V meziročním srovnání podle struktury došlo ke zvýšení počtu stavebních povolení u budov o 9,5 %, a to zejména vlivem vydaných stavebních povolení pro bytovou výstavbu (nárůst o 13,6 %). Nepatrný nárůst vykazuje i počet stavebních povolení u staveb na ochranu životního prostředí (o necelé 1 %). Za poslední desetiletí počet vydaných stavebních povolení až na výjimky klesá. Proti roku 2005 došlo k poklesu o 45,7 %. Z hlediska struktury stavebních povolení tento nepříznivý vývoj nejvíce ovlivňoval pokles vydaných povolení ke stavbám na ochranu životního prostředí v jednotlivých letech. Počet stavebních povolení environmentálního charakteru poklesl proti roku 2005 cca o 60 %. Průměrné tempo poklesu činilo za desetileté období u environmentálních investic 8,7 %, zatímco u celkového počtu stavebních povolení pouze 5,9 %. Relativně nejlepší je situace v počtu vydaných stavebních povolení u budov bytových, kde pokles v průměru činí 4,2 %.

Kraj se podílí na celkové orientační hodnotě staveb v ČR 4,9 %

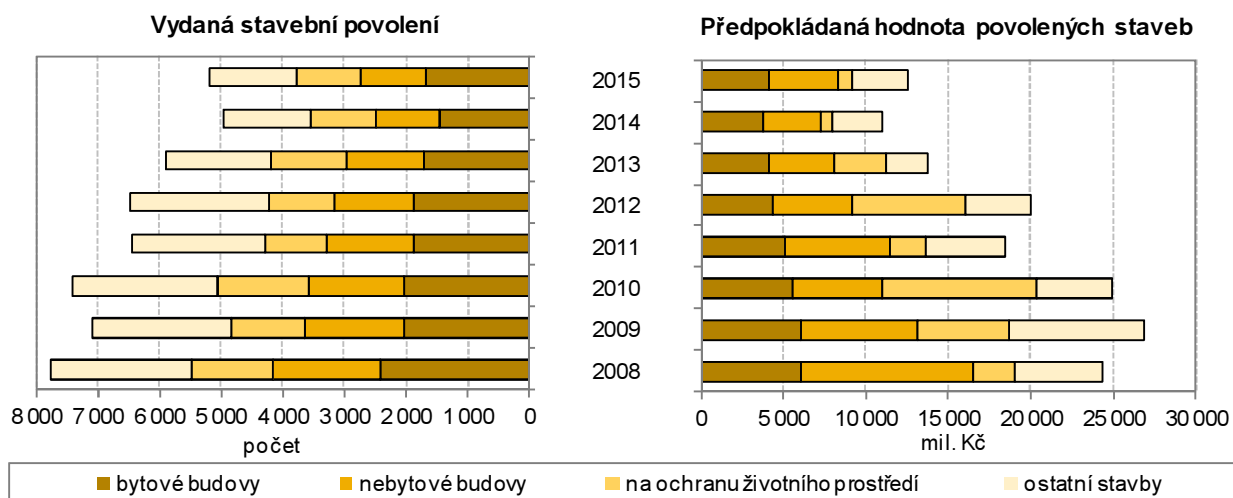
Výraznou proměnou prošla také **orientační hodnota staveb**. Z celkového objemu celorepublikové orientační hodnoty vydaných stavebních povolení činí hodnota v Plzeňském kraji 4,9 %, což představuje pátý nejvyšší podíl v rámci ČR. Z hlediska ekonomického vývoje a zhodnocení vydaných stavebních povolení se projevuje výrazný nárůst v meziročním srovnání (o 14,6 %), kde Plzeňský kraj dosahuje druhého největšího nárůstu orientační hodnoty vydaných stavebních povolení hned za Hl. městem Prahou. Tato situace do jisté míry koresponduje s růstem cen stavebních prací a charakterem staveb, na které byla vydána stavební povolení (objemově významné a také finančně náročné stavby). Z hlediska struktury povolovaných staveb se na celkové orientační hodnotě nejvíce podílela vydaná stavební povolení na budovy (z toho rovnoměrně polovinou bytové i nebytové), a to 65,8 %. V meziročním srovnání se zvýšila orientační hodnota povolených staveb nejvíce u budov (o 14,4 %), a to zejména vlivem výrazného zvýšení orientační hodnoty

nebytových staveb (o 18,9 %). Orientační hodnota staveb environmentálního charakteru se proti roku 2014 zvýšila o 4,8 %. V roce 2015 tvořila v Plzeňském kraji 4,3 % z celkové republikové orientační hodnoty stavebních povolení na environmentální investice a zajistila tak regionu sedmé nejvyšší místo v ČR.

K nejvyššímu meziročnímu nárůstu počtu stavebních povolení i jejich orientační hodnoty došlo v okresech Plzeň-město a Plzeň-jih

Z celkového počtu stavebních povolení v Plzeňském kraji jich bylo nejvíce vydáno v okresech Plzeň-sever (více jak jedna čtvrtina) a Plzeň-město (téměř jedna pětina). Ve srovnání s předchozím rokem došlo k nejvyššímu nárůstu v okresech Plzeň-jih (o 16,8 %) a Plzeň-město (o 11,9 %). Přestože podíl vydaných stavebních povolení byl v okrese Plzeň-sever nejvyšší v Plzeňském kraji, v meziročním srovnání došlo k poklesu o 2,5 %. Dalším okrese, který vykazuje proti minulému období pokles, je okres Klatovy (o 8,5 %). V regionálním členění se na celkovém meziročním nárůstu orientační hodnoty staveb nejvíce podílely okresy Plzeň-město a Plzeň-jih, a to zejména u stavebních povolení na výstavbu budov nebytových. U stavebních povolení na ochranu životního prostředí v meziročním srovnání nejvíce vzrostla orientační hodnota vydaných stavebních povolení v okrese Tachov (o 171,8 %), v okrese Plzeň-sever (o 53,4 %) a dále v okrese Domažlice (o 42,6 %). Naopak výrazný pokles v orientačních hodnotách v této kategorii stavebních povolení byl zaznamenán v okresech Rokycany (o 76,0 %), Plzeň-jih (o 57,5 %) a Klatovy (o 47,6 %). Orientační hodnoty stavebních povolení na bytové budovy meziročně vzrostly ve všech okresech kromě Rokycan, kde došlo ke stagnaci.

Graf 3.7 Vydaná stavební povolení podle druhu stavby v Plzeňském kraji

Průměrná hodnota stavby na jedno stavební povolení dosáhla v roce 2015 deváté nejvyšší hodnoty v ČR

Hodnota relativního ukazatele **průměrná hodnota stavby na jedno stavební povolení** dosahovala v Plzeňském kraji výše 2 432 tis. Kč. V mezikrajském srovnání se jednalo o devátou nejvyšší hodnotu. Ve srovnání s minulým obdobím došlo ke zvýšení o 10,0 %, což představuje pátý nejvyšší nárůst v celé ČR. Naopak nejvyšší pokles byl zaznamenán u Královéhradeckého kraje, a to o 13,3 %. V rámci regionu nejvyšší hodnota na jedno stavební povolení byla dosažena v okrese Plzeň-město a Tachov, naopak nejnižší v okrese Rokycany. Meziroční nárůst se projevil ve čtyřech okresech, z toho nejvíce v okrese Plzeň-město (o 48,6 %). K poklesu došlo u třech okresů, z toho nejvíce v okrese Rokycany (o 25,8 %).

Průměrná hodnota 1 environmentálního stavebního povolení v kraji meziročně vzrostla o 3,9 %

Významným fenoménem dnešní doby i v oblasti vydávání stavebních povolení jsou **povolení na ochranu životního prostředí** včetně jejich orientační hodnoty. Průměrná hodnota 1 stavebního povolení na ochranu životního prostředí činila v Plzeňském kraji 795 tis. Kč. V rámci ČR dosažený průměr představoval třetí nejnižší hodnotu a tvořil více jak padesát procent průměrné hodnoty na 1 environmentální stavební povolení v ČR. V meziročním srovnání stoupla průměrná hodnota 1 environmentálního stavebního povolení v regionu o 3,9 %, z toho nejvíce v okresech Tachov (o 148,0 %), Plzeň-sever (o 47,1 %), Domažlice (o 46,3 %) a Plzeň-město (o 41,6 %). Hluboký propad z roku na rok zaznamenaly okresy Rokycany (o 76,0 %) a Plzeň-jih (o 64,2 %).

3.9 Bytová výstavba

V Plzeňském kraji bylo dokončeno nejméně bytů od roku 2000

V roce 2015 byla v Plzeňském kraji **zahájena** výstavba 1 548 bytů. Ve srovnání s předcházejícím rokem to znamenalo o 19,1 % (o 248 bytů) více. Na celkové zahájené bytové výstavbě v ČR se Plzeňský kraj podílí 5,9 %. Z celkového počtu zahájených bytů v Plzeňském kraji bylo 57,4 % bytů v rodinných domech a 20,9 % v domech bytových. Dále bylo zahájeno 168 bytů v nástavbách, přístavbách a vestavbách k rodinným (55 bytů) a bytovým (113 bytů) domům. Plzeňskému kraji patří v mezikrajském srovnání páté nejvyšší místo v počtu zahajovaných bytů. Nejnižší počet zahajovaných bytů je v krajích Karlovarském a Libereckém, naopak nejvyšší počet v Hl. městě Praze a ve Středočeském kraji. V Plzeňském kraji v roce 2015 bylo **dokončeno** 1 208 bytů. Tento počet je nejnižší od roku 2000. Od roku 2000 střídavě roste a klesá, kulminuje v roce 2008 (2 662 bytů), a pak průměrným tempem klesá o 4,8 %. Z celkového počtu dokončených bytů bylo 67,9 % rodinných domů a 14,5 % domů bytových. Počet dokončených bytů meziročně klesl o 11,3 %, z toho v rodinných domech o 1,2 % a v domech bytových dokonce o 41,3 %.

Nejvíce bytů bylo zahájeno i dokončeno v roce 2015 v okresech Plzeň-město a Plzeň-sever

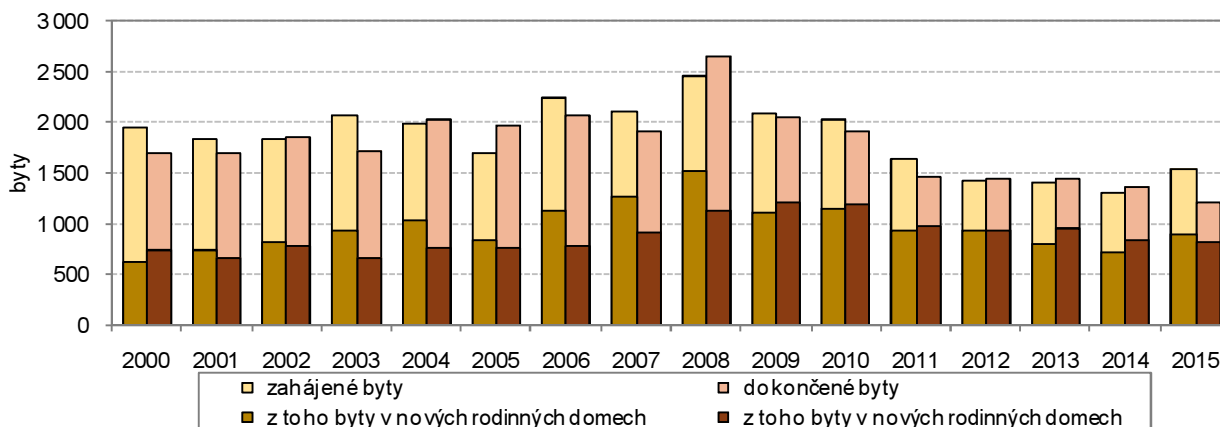
V rámci kraje bylo nejvíce bytů zahájeno v okresech Plzeň-město (33,9 %) a Plzeň-sever (16,9 %). V Plzni-městě se jednalo o zahájení 189 bytů v rodinných domech a 267 bytů v domech bytových. Nejvyšší meziroční nárůst byl zaznamenán v okrese Tachov (108,9 %), další vyšší nárůst zaznamenaly okresy Domažlice a Klatovy. Největší výstavba bytů v rodinných domech byla zahájena v okresech Plzeň-sever (234 bytů), v bytových domech v okrese Plzeň-město (267 bytů). Na celkovém počtu dokončených bytů v Plzeňském kraji se nejvíce podílely okresy Plzeň-město (32,2 %), Plzeň-sever (18,8 %) a Plzeň-jih (13,2 %). Meziročně klesl počet dokončených bytů nejvíce v okrese Klatovy (o 44,6 %), dále pak v okresech Plzeň-město, Plzeň-sever a Tachov. Hluboký propad v počtu dokončených bytů v okrese Klatovy je způsoben poklesem počtu bytů v obou kategoriích, a to jak u rodinných domů, tak i u domů bytových o cca jednu třetinu. V roce 2015 bylo v rámci kraje dokončeno pouze 175 bytů v bytových domech, a to v okresech Klatovy (12 bytů), Plzeň-město (150 bytů) a Plzeň-jih (13 bytů).

Počet dokončených bytů v regionu představuje 4,8 % z celkového počtu v ČR

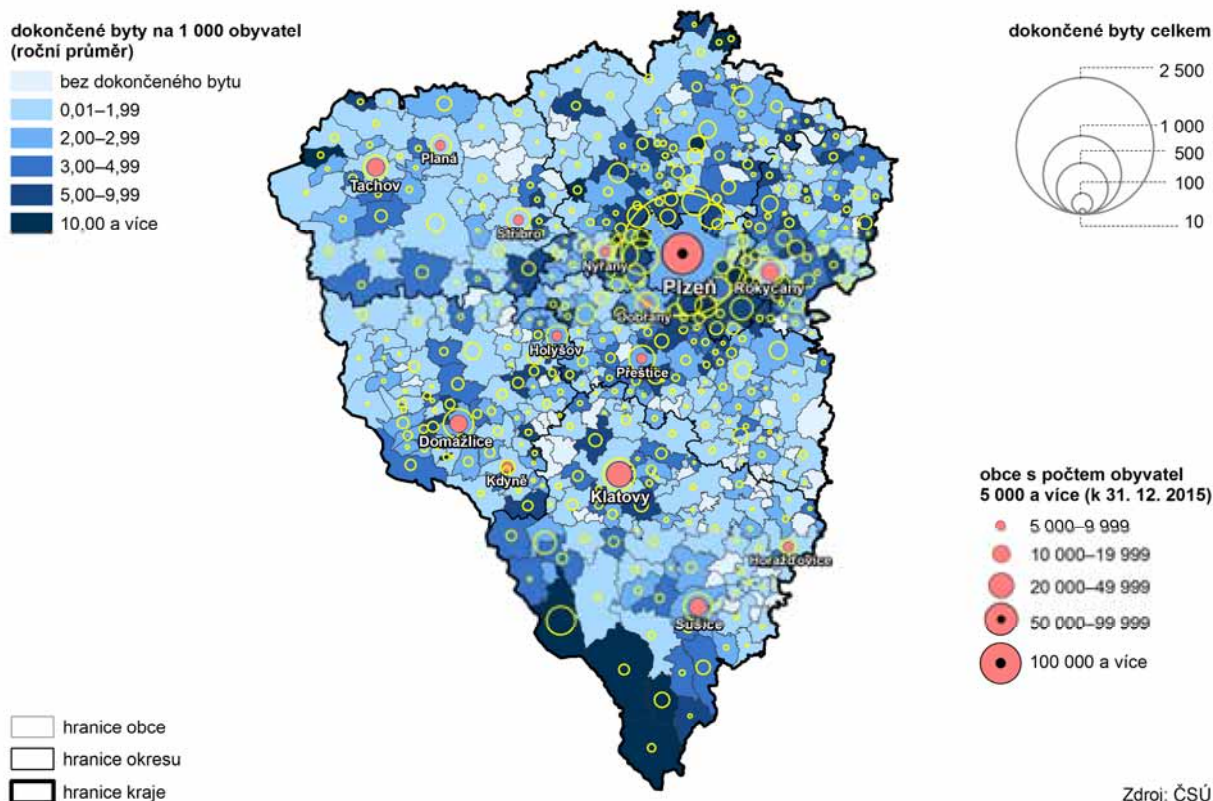
Nejvíce bytů bylo v mezikrajském srovnání dokončeno v Hl. městě Praze (5 211 bytů), ve Středočeském kraji (4 872 bytů) a v kraji Jihomoravském (3 338 bytů). Naopak nejméně bytů bylo v roce 2015 dokončeno v kraji Karlovarském (408 bytů), Libereckém (628 bytů) a Ústeckém (816 bytů). Plzeňský kraj se s počtem dokončených bytů 1 208 umístil v celorepublikovém srovnání na šestém nejvyšším místě. Počet dokončených bytů v regionu představuje 4,8 % z republikového počtu celkem. Ve všech krajích ČR

s výjimkou Hl. města Prahy a Jihomoravského kraje představoval podíl dokončených bytů v rodinných domech více jak 50 % z celkového počtu dokončených bytů. U třech krajů (Vysočina, Liberecký a Středočeský) překračoval podíl tři čtvrtiny celkového počtu dokončených bytů. V Hl. městě Praze naopak převládala výstavba bytových domů (dokončeno 76,7 % bytů v bytových domech).

Graf 3.8 Bytová výstavba v Plzeňském kraji

Bytová výstavba v obcích Plzeňského kraje v letech 2010 až 2015

Od roku 2008 intenzita bytové výstavby v kraji klesá

V průběhu desetileté časové řady připadlo v Plzeňském kraji na 1 dokončený byt více než jeden zahájený. Podle dosažených hodnot **koeficientu plynulosti bytové výstavby**⁴¹ nejvyšší hodnota byla dosažena v roce 2015, tj. 1,28 zahájených bytů na 1 dokončený. V přepočtu na 1 000 obyvatel dosahovala **intenzita bytové výstavby**⁴² nejvyšší hodnoty v roce 2008, kdy na 1 000 obyvatel bylo dokončeno téměř 5 bytů. Od tohoto období již hodnota ukazatele intenzity bytové výstavby klesá až do roku 2015 (2,1 dokončených bytů na 1 000 obyvatel) v důsledku absolutního poklesu počtu dokončených bytů. V meziokresním srovnání nejvyšší hodnotu intenzity bytové výstavby vykazovaly okresy Plzeň-sever (2,9) a Plzeň-jih (2,6), naopak nejnižší okres Klatovy (1,4). V rámci republiky se s hodnotou 2,1 dokončeného bytu na 1 000 obyvatel umístil Plzeňský kraj na pátém místě. Průměrná hodnota 1 m² obytné plochy bytu se meziročně zvýšila u nových rodinných domů o 5,5 % (na 35 280 Kč) a u nových bytových domů dokonce o 43,8 % (na 37 521 Kč).

Současná ekonomická situace je pro rozvoj bytové výstavby limitujícím faktorem

Bytová výstavba má významné sociální i ekonomické aspekty, z nichž zejména pozitivní je vliv na zaměstnanost. Vývoj bytové výstavby má velký vliv i na celkovou životní úroveň obyvatelstva, významně přispívá k sociálnímu a společenskému rozvoji společnosti a v národním hospodářství má nezastupitelnou úlohu při tvorbě fixního kapitálu. Z makroekonomického hlediska tvoří výdaje na bydlení značnou část rozpočtu v sektoru domácností a zmenšují tak možnost spotřeby v jiných sférách, což celkově negativně ovlivňuje ekonomiku a její jednotlivé ukazatele. Současná ekonomická situace, včetně vývoje reálných příjmů, je pro rozvoj bytové výstavby limitujícím faktorem. Podpora bytové výstavby ze strany státu, včetně modernizací a rekonstrukcí bytového fondu, má pozitivní vliv na oživení ekonomických aktivit v regionech zejména s ohledem na vytváření nových pracovních příležitostí.

3.10 Doprava

Nejvyšší hustotu dopravní sítě mají okresy Plzeň-město a Rokycany

Silniční síť v Plzeňském kraji tvoří 5 132,8 km komunikací. Převážná část dopravních komunikací je tvořena silnicemi III. třídy (60,6 %). Dálnice D5 měří 109,2 km a prochází na území Plzeňského kraje pěti okresy (Rokycany, Plzeň-město, Plzeň-jih, Plzeň-sever a Tachov). Nejdelší část dálnice probíhá okresem Tachov (41,0 %). Pro porovnávání mezikrajské i meziokresní lze vycházet s různých kritérií. Jedním z nich je i celková **hustota silniční a dálniční sítě** v m/km². V Plzeňském regionu dosáhla hustota dopravní sítě hodnoty 678,9 m/km². V rámci kraje má nejvyšší hustotu dopravní sítě (včetně D5) okres Plzeň-město (915,1 m/km²), Rokycany (842,9 m/km²) a Plzeň-jih (796,8 m/km²), naopak nejnižší hustotu vykazuje okres Klatovy (584,2 m/km²). Hustota dálniční sítě je nejvyšší v okrese Rokycany (45,0 m/km²), Plzeň-město (44,3 m/km²) a Tachov (32,5 m/km²), za kraj celkem pak 14,4 m/km². Česká republika dosahuje hustoty dopravní sítě (včetně dálnic) 706,7 m/km². V mezikrajském srovnání nejvyšší hustoty dosahuje kraj Středočeský (874,7 m/km²) a Pardubický (796,2 m/km²), naopak nejnižší hustotu má Hl. město Praha (170,3 m/km²). Ze statistického pohledu leží více jak třetina krajů v intervalu od 700 do 800 m/km², téměř polovina pak v intervalu 600 až 700 m/km².

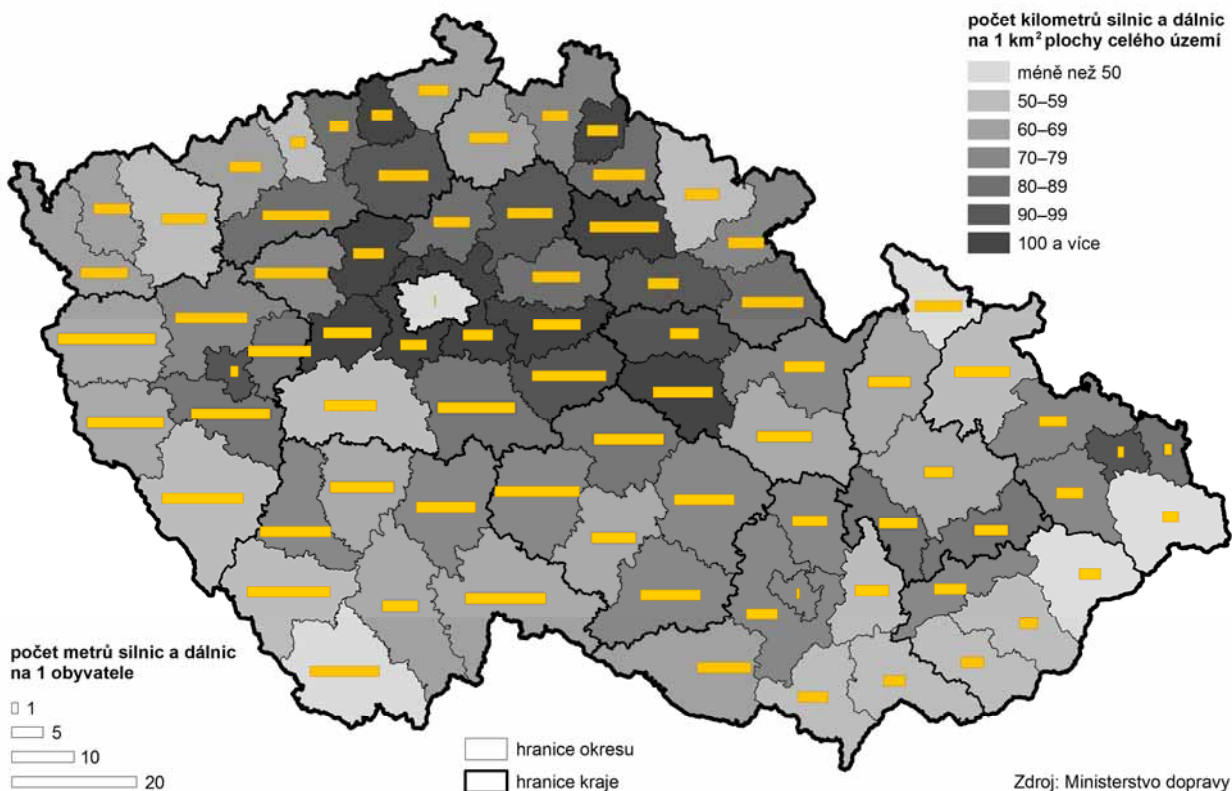
⁴¹ Poměr počtu zahájených a dokončených bytů, který udává kolik zahájených bytů připadá na 1 (případně 100) bytů dokončených

⁴² Počet dokončených bytů na 1 000 obyvatel středního stavu

Dopravních prostředků na silnicích stále přibývá

Podle údajů z centrálního registru vozidel bylo v roce 2015 evidováno v Plzeňském kraji 304 968 osobních aut (vč. dodávkových). Ve srovnání s předchozím obdobím to znamená nárůst o 5,2 % (tj. o 15 026 aut). K nárůstu došlo u všech druhů vybraných silničních vozidel, a to u nákladních aut o 6,9 %, u autobusů o 9,5 %, u návěsů a přívěsů celkem o 9,0 % a u motocyklů o 4,5 %.

Silniční síť v okresech v roce 2015

3.11 Cestovní ruch⁴³

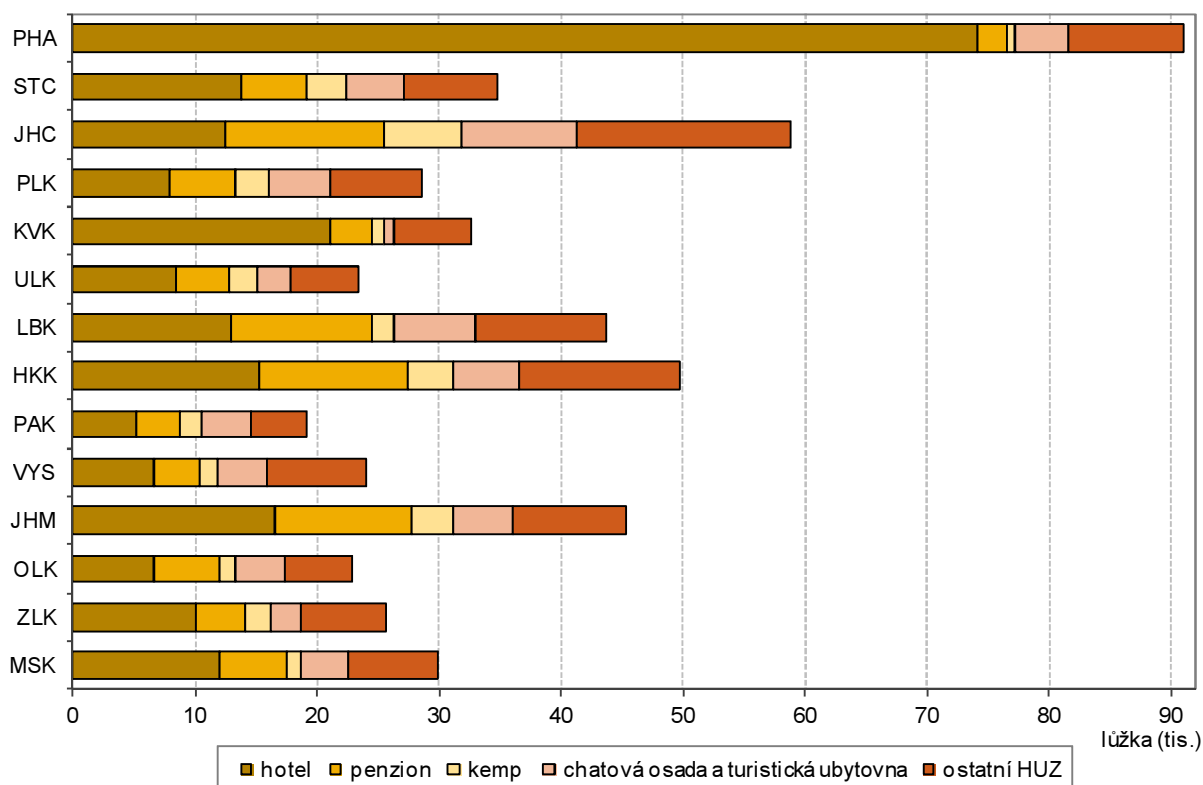
Počet hromadných ubytovacích zařízení se v Plzeňském kraji meziročně zvýšil o necelé jedno procento

K využití služeb cestovního ruchu bylo v regionu k dispozici v roce 2015 celkem 521 hromadných ubytovacích zařízení (dále jen HUZ) s 28 503 lůžky. Téměř polovina ubytovacích zařízení v regionu se nachází v okrese Klatovy (významná šumavská rekreační centra, např. Železná Ruda), a to 46,6 %. Po jedné desetíně z krajského počtu se vyskytují HUZ také v okresech Domažlice a Tachov (lesnaté rekreační části Českého lesa). Meziročně se počet HUZ v kraji zvýšil o necelé jedno procento (tj. o 4 HUZ). Ke kvalitativním ukazatelům hodnocení úrovně HUZ cestovního ruchu patří ukazatele **využití pokojů a lůžek**. Lůžková kapacita stálých lůžek (bez příležitostných) se meziročně zvýšila o 459 lůžek, tj. o 1,6 %. Využití pokojů v hotelích a podobných HUZ dosahuje v Plzeňském kraji 33,6 %, což představuje sedmou nejvyšší hodnotu v ČR.

⁴³ Na základě výsledků projektu MMR „Zkvalitnění informací o vybraných sektorech cestovního ruchu“ došlo k revizi dat o kapacitách a návštěvnosti; údaje před rokem 2012 nejsou srovnatelné

Graf 3.9 Lůžka v HUZ podle kategorie ubytovacího zařízení a krajů

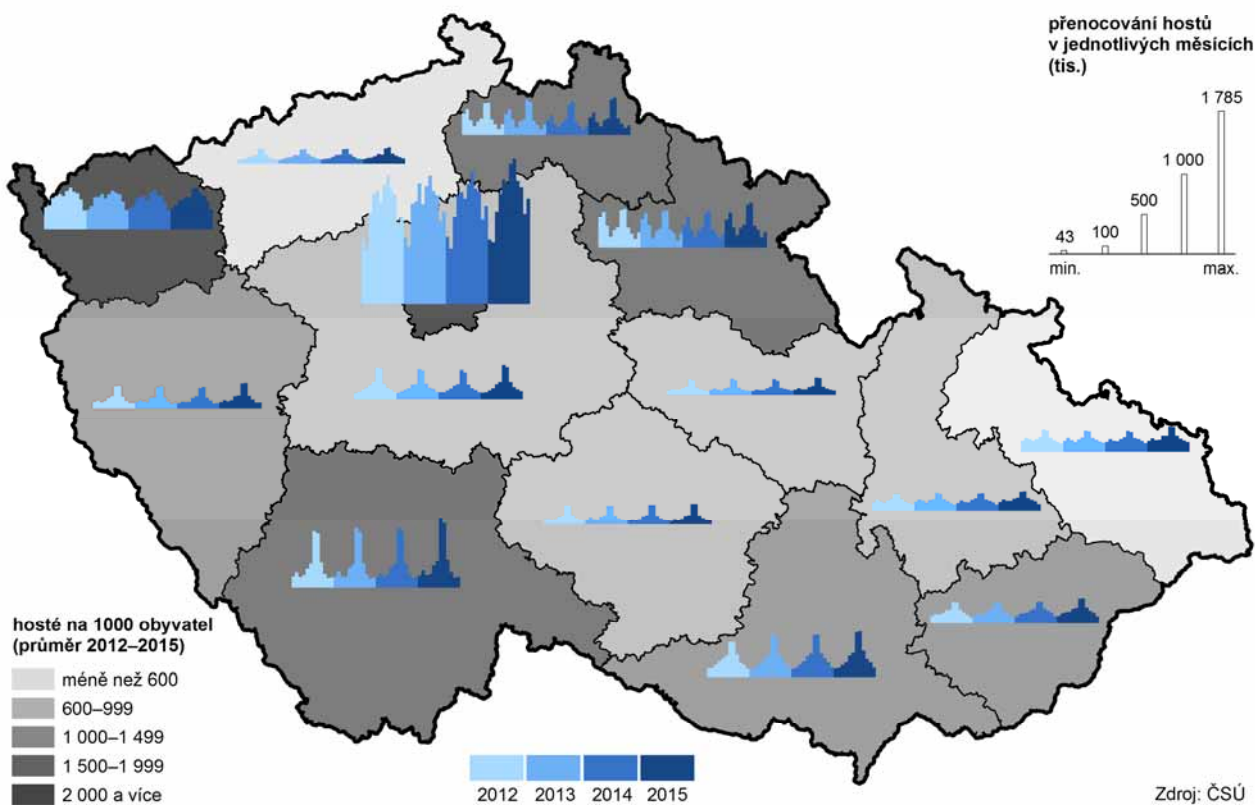
Počet hostů v Plzeňském kraji představuje 3,8 % klienty České republiky

Plzeňský region v roce 2015 navštívilo 650 250 hostů, což představuje ve srovnání se stejným obdobím předchozího roku nárůst o 14,5 % (o 81,5 tis. hostů). Na zvýšeném počtu hostů se podíleli především zahraniční návštěvníci - nerezidenti (nárůst o 15,8 %). Počet **hostů** v kraji v roce 2015 představoval necelá 4 % z celkového počtu návštěvníků ČR a zařadil se tak na páté nejnižší místo v mezikrajském srovnání. Oproti stejnému období roku 2014 nebyl zaznamenán pokles počtu hostů v žádném kraji v ČR. Počet návštěvníků nejvíce vzrostl ve srovnání s minulým obdobím v kraji Královéhradeckém (o 20,0 %), Libereckém (o 17,2 %) a Pardubickém (o 15,0 %). Nejnižší nárůst zaznamenal kraj Jihomoravský (o 2,4 %). V přepočtu hostů na 1 000 obyvatel zaujímá Plzeňský kraj s hodnotou 1 129,6 osmé nejvyšší místo mezi kraji ČR.

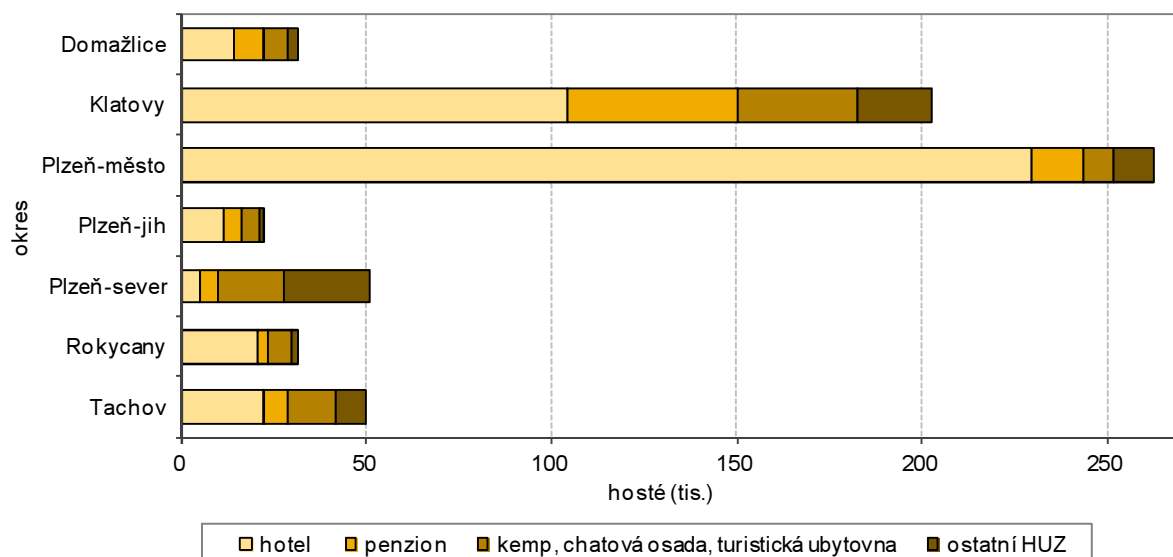
Plzeňský kraj má jeden z nejvyšších meziročních přírůstků v počtu přenocování v ČR

Počet **přenocování** hostů v hromadných ubytovacích zařízeních v meziročním srovnání vzrostl o 17,3 %. Za poslední tři roky se průměrný počet přenocování pohybuje kolem 2,6 dne, z toho vyplývající průměrná doba pobytu činí 3,6 dne. Právě stagnující doba pobytu determinuje krátkodobější charakter těchto cest. V rámci ČR nedošlo proti sledovanému období roku 2014 u žádného kraje k poklesu počtu přenocování. Všechny kraje vykazují přírůstek, z toho nejvyšší kraje Královéhradecký (18,0 %), Plzeňský (17,3 %), Pardubický (15,4 %) a Liberecký (15,2 %). Nejnižší přírůstek se pak projevil v kraji Karlovarském (2,5 %). S průměrnou dobou pobytu 3,6 dne se Plzeňský kraj řadí ve srovnání s ostatními regiony na páté nejnižší místo v ČR a leží pod republikovým průměrem o 0,1 dne. Nejdelší dobu pobytu zaznamenal Karlovarský kraj, a to 6,4 dny. V přepočtu na 1 000 obyvatel dosáhl Plzeňský kraj v roce 2015 hodnoty 2 983 přenocování, což mu vyneslo v mezikrajském srovnání sedmé nejvyšší místo v ČR.

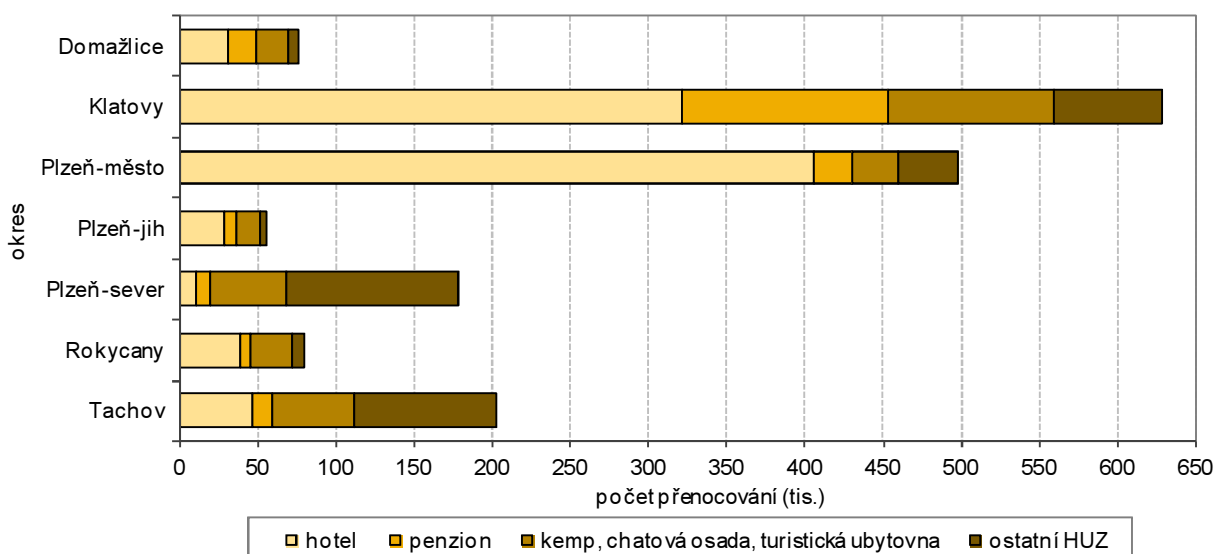
Hosté v hromadných ubytovacích zařízeních v krajích v letech 2012 až 2015

Graf 3.10 Hosté ubytovaní v HUZ podle kategorie ubytovacího zařízení v okresech Plzeňského kraje v roce 2015

Graf 3.11 Počet přenocování hostů v HUZ podle kategorie ubytovacího zařízení v okresech Plzeňského kraje v roce 2015

Největší zastoupení mezi zahraniční klientelou mají turisté z Německa

Z detailního pohledu na strukturu hostů je zřejmé, že **tuzemští návštěvníci** (rezidenti) tvořili převážnou část hostů, tj. 63,9 %. Mezi **zahraniční klientelou** mají největší zastoupení tradičně turisté z Německa (116 tis. osob). Další početnou cílovou skupinou jsou návštěvníci z Rakouska (13,7 tis.) a ze Slovenska (12,7 tis.). Z celkového počtu německých turistů v České republice navštívilo Plzeňský kraj pouhých 6,6 %. Proti roku 2014 došlo v kraji k výraznému růstu počtu turistů z Rakouska (o 82,0 %), z Řecka (o 62,8 %), Španělska (o 38,9 %), Dánska (o 30,6 %) a ze Slovenska (o 27,9 %). Naopak výrazně se snížil počet hostů z Ruska (o 63,3 %) a Ostatních asijských zemí (o 73,3 %). Nejdéle se zdrželi v Plzeňském regionu podle průměrné doby pobytu hosté z Japonska (4,2 dne), z Velké Británie a Severního Irska (4,1 dne) a z Nizozemska (3,9 dne). Naopak nejkratší dobu se zdrželi návštěvníci z Rakouska (2,8 dne).

Významným centrem kongresové turistiky je město Plzeň

Jedním ze zajímavých a stále se rozvíjejících součástí cestovního ruchu je **kongresová turistika**. Do ČR v roce 2015 přijelo 1 407,9 tis. účastníků konferencí/kongresů. V roce 2015 bylo v Plzeňském kraji realizováno 546 konferencí/kongresů s 83,3 tis. účastníky (tj. 5,9 % z úhmu v ČR). Významným centrem kongresové turistiky je především město Plzeň a okolí se svojí polohou, dopravní dostupností a zejména potenciálem vhodných konferenčních prostor (hotely, univerzitní prostory apod.). Se svým bohatým kulturním a společenským životem může Plzeň nabídnout v rámci doprovodných programů doplnění pořádaných akcí kulturními, společenskými i sportovními aktivitami. Z časové řady uskutečněných kongresů a konferencí je vidět proměnlivý charakter realizace těchto odborných akcí, a to nejen v samotném kraji, ale i v ČR.

Plzeňský kraj zahrnuje turistické regiony Plzeňsko a Český les a Šumavu

Významným fenoménem v oblasti cestovního ruchu jsou **turistické regiony** a oblasti. Plzeňský kraj zahrnuje turistickou oblast Plzeňsko, Český les a část území turistického regionu Šumava, kde další část tvoří území Jihočeského kraje. V roce 2015 navštívilo turistický region Plzeňsko a Český les 447,5 tis. hostů, z toho 205,9 tis. zahraničních návštěvníků, tj. 46,0 %. Ve srovnání se stejným obdobím roku 2014 došlo k nárůstu počtu hostů o 14,3 %. Výrazným atributem pro cestovní ruch v turistických regionech je i počet přenocování

a z toho vyplývající průměrná doba pobytu. Přestože počet přenocování v tomto turistickém regionu roste, průměrná doba pobytu od roku 2012 stagnuje (3,4 dne). Stejný trend lze zaznamenat i u zahraniční klientely (3 dny).

Plzeň byla Evropským hlavním městem kultury pro rok 2015

Centrem turistické oblasti Plzeňsko je město Plzeň. Pro rok 2015 byl Plzeň udělen Radou ministrů Evropské unie titul **Evropské hlavní město kultury**, který se každoročně uděluje dvěma vybraným městům s cílem rozvíjet evropskou kulturní spolupráci. Titul Evropského hlavního města byl velkou příležitostí pro prezentaci města, jeho kulturních památek i historie. V průběhu roku 2015 probíhaly stovky kulturních akcí a programů, které život ve městě Plzeň a současně i v celém Plzeňském kraji přibližovaly nejen zahraničním a tuzemským návštěvníkům, ale i obyvatelům města Plzeň. Kraj v rámci projektu navštívili nejrozličnější umělci čeští i zahraniční a bylo vzpomenuáno i na významné plzeňské rodáky. Titul „Evropské hlavní město kultury“ znamenal pro Plzeňský kraj růst návštěvnosti a předvedení toho nejlepšího, co může Plzeň i celý region návštěvníkům nabídnout. Plzeň se tak stala atraktivní turistickou destinací s bohatým kulturním a historickým potenciálem.

Cestovní ruch v Plzeňském kraji má dlouholetou tradici

Cestovní ruch v Plzeňském kraji má dlouhodobou tradici. Pro svoji atraktivitu je region vyhledávanou destinací nejen pro turisty a návštěvníky toužící po poznání, ale i pro turisty-sportovce. Rozvoj cestovního ruchu je determinován přírodními podmínkami kraje, úrovní životního prostředí a v neposlední řadě i množstvím kulturních a historických památek. Důležitým atributem rozvoje cestovního ruchu je i významná strategická poloha Plzeňského kraje spojující východ se západem.

3.12 Ceny

Index spotřebitelských cen není regionálně zjišťován

Míra **inflace** vyjádřená přírůstkem průměrného ročního indexu představuje procentní změnu průměrné cenové hladiny za 12 posledních měsíců proti průměru 12 předchozích měsíců. Tato míra inflace činila v roce 2015 v ČR 0,3 %. V časové řadě od roku 2000 se její výše pohybovala od 0,1 % v roce 2003 do 6,3 % v roce 2008.

